Def.
cantar (3 l

CALENDARIUM

Edur

Íslendskt

Rijm/so Meñ meige vita hvad Tijmum Arsins lijdur/med þui hier eru ecke Arleg Almanak.

Med lijtellre Beskijringu/og nockru pleira sem ei er oparplegt ad vita.

Samanteked og þrykt a Hoolum i Hiallta dal/Arum epter Guds Burd.

MDCLXXI.

Act. 17. v. 31.

Gud hefur Dag tilsett a hue
riū hñ vill dæma alla Jard
ar kringluna med Riettvijse.

1 Tess. 5. v. 2.

Sa Dagur Drottens mun ko
ma sem Þiofur um Nott.

Marc. 13. v. 33.

Þess vegna siaed til/ vaked
og bidied/ þuiad þier vited
ei nær su tijd er.

Luc: 12: v: 37.

Sæler eru þeir Þionar huo
ria ad Herrañ þiñur vakande
þa hañ kiemur.

Apoc. 22. v. 20.

Þetta seiger sa þetta vitnar
Ja/ Jeg kiem snarlega/
Amen. Ja/ Kom þu DR-
ottiñ JESU.

CALENDARIVM
Politico Ecclesiasticum
Edur
Rijmtal Islendskt
til ad vita Almennelega
Arsins Tijma og Hel gedagahølld.

Sama nefned a þui Are
þe lided var

Fra Sköpun Veralldar 561g
Fra Noahsflode. 395r
Fra Guds Burd. 167z
Fra Islands Bygging. 707
Fra þui Island took vid Christne, 67u
Fra þui Island kom under Danmerkur Konga. 284
Fra Reformatione Religionis hier j Lande. 13o
Fra Souverainetats edur Einvalldz Stiorn Danmerkur Konga. 9

A þui Are var.

Soolarølld. 28
Tunglølld. 19
Gamla øld. 512
Pactar. 29
Sunnudagz bookstafur A

IANVARIVS

hefur Daga XXXI

iij	1	A	8	Ar	nytt Vmsku
	2	B		nytt	(en Christi
xj	3	C	6	hop	Enoc Elias
	4	D		Ja	Mathusalem
xix	5	E	5	nus	Simeon
viij	6	F	13	Pyr	iii Kongar
	7	G		test	Knutur Her
xvj	8	A	2	bret	(tuge
v	9	B	10	barn	pyrst Porre
	10	C		sem	☉ in ♒
xiij	11	D	18	Tig	Evgenius
ij	12	E	7	na	
	13	F		heid	Geisladagur
x	14	G	15	ner	
	15	A		hatt	Marcellus
xviij	16	B	4	med	sydast Porre

Ar nytt Janus jafnan parer/
Jesu Vndu Kongar kiærer/
Vetpolt blest sig heimā hrærer
Hrid & Frost ed Porre stærer/
Ant Tonius ei sig bærer/
Agnes laungū Kiosed nærer/
Paulus Fiskeñ sydra særer/
Kiosekn margur lærer.

Gott Vedur pyrst og sydast j Januario hallda sumer Gods vetrar teikn,

Mids

Midsvetrar Manudur

Tungl XXX Nætta.

vij	17	C	12	An	tonius	15
	18	D		to	Prisca	5
xv	19	E	1	ni	Blädtna	
iiij	20	F	9	o	Fabian	13
	21	G	17	Ag	nes Mey	2
xij	22	A		nes	Vincent	
j	23	B	5	giect	(ius	10
	24	C		En	Timoth	
ix	25	D	14	dall	Postule	18
	26	E	3	sion	(Usuit	7
xvij	27	F		med	Crisostō	
vj	28	G	11	trw	Carolus	13
	29	A		apt	(magn	4
xiv	30	B	19	ur	Bothild	
iij	31	C	8	bleck	(Drotn	12

Mitt j Manude þessu geing ur upp med Solarrekar Midur gang Cingulum Orionis sem vier köllum Fioskonur/ z orka tydū Dimvidris mz Vestā vin da/ sydst j Jānuario kiemr Sol upp yfer Horizontem j Land sudre/ geingr under j Utsudre. paalsmessa er halldin Vico ert ticus eda Merkedagur/ Klare vedur helldu þeir gömlu þa merkia gott ar/ en Dymvidre Snioa z Hardende.

FEBRVARIVS

hefur Daga XXviij.

	1	D	13	Dyr	Brigita	1
xi	2	E		opa	Kindel	
xix	3	F	5	rast	Blasius	9
viij	4	G		Son	Veronica	
	5	A	13	Ag	athamey	17
xvi	6	B	2	4	Doroth	6
v	7	C		cha/	(ea	
	8	D	10	r	☉ in ♓	14
xiij	9	E	18	be		3
ij	10	F		Sea	lastica m.	
	11	G	7	la		11
x	12	A		sti	Severing	
	13	B	15	ka	(Ubore	19
xviij	14	C	4	bia	Valentinus	8

Drotten Opkrast j Mustere/
A Gatha j Gwfum vere/
Februarium Frost ho gjöre/
Fasten längre ad off vere/
Noch Vreter Vindum snere/
Vered kom sem Petur Ligger/
Matthias car auka bere.

A tiorda hudrin Ware begar Blanpar et leingest manndur heffe um eitn Dag e verdr ha annar Sunnudags Bokstavur fra cepter Matthias Dag.

Sostu

Fostugangs Manudur
Tungl XXIX nætta.

xvj	15	D		Pry	
	16	E	12	der	Juliãa mey
xv	17	F	1	stol	
iv	18	G		og	Mart Luth
	19	A	9	plan	(Herdo
xij	20	B	17	ter	
i	21	C		Vor	79 Pyst v
	22	D	6	pÆ	tur postule
ix	23	E		tur	
	24	F	14	Matthias Post	
xvij	25	G	3	the	Alexander
vj	25	A		48	Nestor Bp
	27	B	11	pláz	Leander Bp
xiv	28	C	19	tiger/	

Nær midiu Februario geingur Sool vpp mille austurs z suð austurs/ vnder mille Vesturs z Sudvesturs.

J þessū manude meiga brwk ast Bod og Lauger en vill eir nin Medicamenta eftur/ en þo skal ehugast i huoriu Merke Tunglid er þa

A sijdustu Døgū þessa mana dar kiemr Arcturus vpp yfer Horizontem m3 Solarenar nidur gãg/ þa er von a Vedraskiptūs

Mæe

MARTIVS

hepur Daga XXXj

iij	1	D	8	Dei	Albin. Bp.
	2	E		de	
xj	3	F	16	Joh	Hoola Bp.
	4	G		vor	
xix	5	A	5	J	Evsebius
viij	6	B	13	Mar	Fridericus
	7	C		ci	(3 padbr
xvj	8	D	2	us	
v	9	E	10	Jafn	40 Riddarar
	10	F		dæg	☉ in ♈ Vo
xiij	11	G	18	rar	rett byr.
ij	12	A	7	Gre	gorius Pave
	13	B		go	Macedõius
x	14	C	15	ri	
	15	D		us/	Longinus
xvj	16	E	4	Gudmundr Bp.	

Deiler Jslu: Jon hierlendur
Abur Marcius er kiendur/
Jamnleingd dagra skiötug skëdr
Gropnar Einmanudis Guendr
Mornar sina myklar bendur/
Mindag hlyrra reina hendur/
BOdskapur ah Eingle kiendur
öllum Heime er sendur.

Lerdriste vedur med Froste
i Marcio er hallvrd gods ars
Teikn.

Jafn

Jafndægra Manudur

Tunal XXX Natta

vij	17	F	12	mun	Geirprud:	
	18	G		rur	Alexender	
xv	19	A	1	bij	Joseph	
iiij	20	B	9	dur		
	21	C		Be/	nedict.	16
xij	22	D	17	ne	fyrst Pasf	5
j	23	E	5	dix	(kat	
	24	F		ey/	Theodorg	13
jx	25	[illegible]	14	Bod	an Maria	2
	26	A	3	er	Castorius	
xvij	27	B		Ein	Rupert y	10
vj	28	C	11	gell		
	29	D		get	Beda pr	18
xiv	30	E	19	nad	(estz	7
iij	31	F	8	Mey	Saluna	

Þañ 10 Martij geingr Sool j Hrutsmerke/ þa er dagr z nott jøpn fra Uppgøngu z nidurgøngu Solar ad reikna/ þui Sol kiemur þa upp j fullu austre/ eñ geingur under j fullu vestre þar ei hamla Fiøll/ þa blaasa tydum vestañ Vindar.

Um þ leite Æqvinoctium er þa er Blooðtaka ei god/ enn Bød endrarnær eru ei slæm j þessum Manude.

Aprilis

APRILIS
hefur Daga XXX

xi	1	E	16	Gudz	theodora	15
	2	A		Sig	(mey	4
	3	B	5	re	Jōas sp	
xix	4	C		AM	brosius	12
viii	5	D	13	bro	(Bp	1
xvi	6	E	2	fi	Sixtus	
v	7	F		us	(Pave	9
	8	G	10	añ/	Didimus	
xiii	9	A	18	Xp	þít fúar	17
ii	10	B		ri	☉ in ♉	6
x	11	C	7	lis		
	12	D	15	tif	Christiā	4
	13	E		me	(4 brœdr	3
xviii	14	F	4	Ti	burtius	
vii	15	G		burt	fydast sū	1

Gudz mett Paaskahaatyd hallde
Glynar Aprilis ad Kuglldc/
Sumartaled vona eg vallde/
Dyen þo sprettc synum pallde
snyst j Esiu Sniorenn/ kallde/
Sneckiu brade JOn ꝛ tiallde
Marcus man a Spiallde/
mest ap synu Giallde.

Vetvidre j Aprili manude
merker Friopsamt Sumar.

Sumar

Sumar Manudur

Tungl XXIX Nætta

	16	A	12	vañ/	Magnus	
xv	17	B	1	Bysk	(Eigiall	19
iij	18	C		ups	Cletus	8
	19	D	9	Tign		
xi	20	E	17	blaut	Sulpitii	
i	21	F		hel	Simeō Bp	
	22	G	6	gur		
ix	23	A		Jon/	Hola Bp	
	24	B	14	hugle		
xvij	25	C	3	Marcus	Gagn	
vi	26	D	11	cus	(Dagren	
	27	E		Gud		
xiv	28	F	19	spial	Vitialis	
iij	29	G	8	la	(Pave	
	30	A		blen	Evtropi9	

Fyrst i þessū Manude ganga upp med Solarenar undergāg þær Stiörnur sem kallast Spica Virginis & Ala corvi orta. Falla þa vedurs stundū mz Vætu edur Snio/ þa geingur Sool upp mille austurs & Landnordurs/ under mille Vesturs og Nordvesturs.

J þessum manude er gott ad brwka Medicament/ og Blod tökur/ þui þa er mest Blod i Ædunum

MAIUS

hefur Daga XXXj

xj	1	B	16	Vah	der Postul	
	2	C		der	(Phil Jac	
xix	3	D	5	Kross	messa.	
viij	4	E		pun	Florianus	
	5	F	13	du	Gotardus	
xvj	6	G	2	Jon	Budsplalle	
v	7	A	10	por	(Manz	
	8	B		pralz		
xiij	9	C	18	l	Hermañ 16	
ij	10	D	7	Ma	☉ in II 5	
	11	E		10	Pancrat	
x	12	F	15	Ba	(tius	13
	13	G		le	Guenes	2
xix	14	A	4	ur/	Ingenus	
vij	15	B	12	Hall	vardsmes	●
	16	C		var	(ssa	

Þaada þúdur Krossens tiæter
Roma Maius allt uppræter/
Vatna leysing Veidum fæter/
Vßiliñ hugr mz Vreidsku bæter
Flucning Vatnavgxtur væter/
Vordagg heita Anguañ græter
Vrban Sumar uptaks giæter/
Um Fardaga præter.

Keilda Daga bland j Ma io/hielldu þeir gőmlu Goods gro Teikn.

Far

Fardaga Manudur
Tungl xxx Nætta.

xv	17	D	1	Dur	Prisca	18
iiij	18	E	9	tein	Cyrikur	7
	19	F		de	(Dan K	
xij	20	G	17	hat	Bernhar	15
j	21	A		da	ist Bardg	4
	22	B	6	Pyn	Castus	
ix	23	C	14	heitt		12
	24	D		med	Domini	1
xvij	25	E	3	Urbi	ãus(cus	
vj	26	F	11	a	August.	9
	27	G		no	Fyrdastpa	
xiv	28	A	19	Su	(rdage	17
iij	29	B	8	ma	Maxim	6
	30	C		red	Anastat	
xj	31	D	16	skyn	Petronil	14

Med jñgongu Maij manedar geingur Sool vpp j Landnor dre vnder j Vtnordre.

Nær midiũ Manude þessũ gã ga vnder mz Solu pleiades sẽ vær köllum Sigstyrne/ ꝫ gjöra Vatu j nockra Daga stort: ello ep Venus og Mercurius gan ga fram hia þeim.

J þessũ Manude mega e sa brwkast Bod e Lauger/eltenis og sa Blod taka ep vill.

Jun

IVNIVS
hefur Daga XXX

	1	E		Ti	Pamphil	3
xix	2	F	5	kur	(lus	
viij	3	G	13	jafnt	Erasmus	18
xvj	4	A	2	Jar	(Bp	
v	5	B		bat	Bonifaci	19
	6	C	10	gras	Beneuolus	8
xiij	7	D		Ju	Paulus Bp	
ij	8	E	18	ni	Medardus	
	9	F	7	us	Felicianus	
x	10	G	15	og		
	11	A		B Ar	nabas Post	
xix	12	B	4	na	☉ in ♋	
vij	13	C	12	bas/	Solstødur	
	14	D		Ekk	Eliseus	
xv	15	E	1	V Jtus Modestus		

Einginn Mart a Junius lædest
Jsredin gill e Skogar grædist/
Vatnavoxtē hufr man hrædist
Hasta Veige Vitus klædist/
Hreida Jøkull hellist þa brædist
Herrans vndansþare þrdest/
Pyngbolk miog þa mædest/
margt af Petre rædest.

Epter Vedrattu a Medar dus messu plaga sumer ad giera til vm Haustvedrattu.

Nott

Nott'leysu Manudur
Tungl XXIX Natta.

iiij	16	F		us	Rollanc
	17	G	9	Bot	olfs vaka
xij	18	A	17	olfs	Marcus
i	19	B		be	
	20	C	6	ded	Silverius
ix	21	D		gc	Alban9 Bp
	22	E	14	tur	10000 Pijs
xvij	23	F	3	olst	(larvote
vj.	24	G	11	Bap	tista Johañ
	25	A		tist	(ces
xiv	26	B	19	a	Joh Paul9
iij	27	C		brel	7 Sofendr
	28	D	8	sast	
xj	29	E	16	PE	tur & Pall
	30	F		cur	(Alþing

Þañ 11 Junij geingr Sool j Krabbamerke þa er leingstur Dagr & styst Nott sydañ lækr hun gang siñ/vm þad leite kiemur Sol vpp mille Nordurs & Landnordurz/geingur vnd er mille nordurz og vtnordurz

Vm þeñañ tijma geingr vpp med Soluñe su Stiarna j Uxa merke sem kallast Ocul9 tauri (edr Uxanz auga) & gigrer tijdum Vætu med Vinde.

Jul

IVLIVS

hefur Daga xxxi

xix	1	G	5	Geck	
viij	2	A	13	MA	ria vitian
	3	B		ri	Cornelius
xvj	4	C	2	a	Vldrich
v	5	D	10	I	Anshelm9
	6	E		Ju	Esther
xiij	7	F	18	da	
ij	8	G	7	Borg	Selluma
	9	A		Ju	(ñamessa
x	10	B	15	li	Knutz Da
	11	C	4	us	(na Kong
xviij	12	D		vard	
vij	13	E	12	Mar	○ in ♌
	14	F		gret	Húndadagar
xv	15	G	1	ad	postulaña
iv	16	A	9	sorg	(skilnadz

Gudz son proßast gietin̄ vare
Greida Gio nien̄ Fiskepare/
Marger kaupe Miol a snare
MArgret selpør hugrge hrære
Kyng vallar Rot ei fære.
Karltur MAgdalena lære.
IAcob hamlar ott jn̄ bære/
OLAus Kongur klære.

Klart vedr a Pungmariu Messu er halived merke goda Vedrattu þramvegess.

Mad

Madka Manudur
Tungl xxx Nætta

	17	B		Magg	Alexius
xv	18	C	17	Kiær	Rosina
j	19	D	6	var	
	20	E		Þor	lak: Skal
ix	21	F	14	lak	(Byp.
	22	G		MA	ria Magd
xvij	23	A	3	gda	(alena
vj	24	B	11	l a	Christina
	25	C	19	JA	cobpostule
xiiij	26	D		cob	Anna.
iij	27	E	8	Sag	Martha
	28	F		nud	
xj	29	G	16	OL	afur Nor
xix	30	A	5	cþo	(egs Kóng
	31	B		a	

Ad vel hæilsusam Julie kiæur Sol upp i Landnordre geinge under i Utnordre/ Kömur slydar geingur Arcturus under med Solar Uppgangu/ og gjörer Vedrabreyting. En nær wegginu þessa Manadar ganga Pleiades upp ad Kuollde e gjöra Þeys og Vatvidre.

J þessum Manude e þarande er hverke Bad nie Blodtaka god/ ei helldr aðrara Lækninga brukun/utan Naudsyn krefie

AVGVSTVS

hefur Daga XXXj

viij	1	c	13	Le	Petrs bág
xvj	2	d	2	gham	Olafs K.
v	3	e		batt	Stephans
	4	f	10	Aug	(brin fúd
xiij	5	g		us	Asualdz K
ij	6	A	18	tus	Sixtus P
	7	b	7	tien/	Dóatg Bp
x	8	c	15	Ello	
	9	d		leid	Romanus
xix	10	e	4	Lau	rentig pyn
vij	11	f	12	rens	(dz
	12	g		Ryr	Clara M.
xv	13	A	1	Eisi	☉ in ♍
iiij	14	b		fuetern	Húd endast
	15	c	9	Ma	rie uppsti
xij	16	d	17	ri	(gning

Cephas Olaf allan hyste/
August vocan komea lyste/
A Rist Lavrans Elldur nyste
Z Gurs Rute Moder giste/
Morgū hiela husten mast pyste
Ey af eingū Rusted
Barholomeus brosar Hauste/
Laun Johan laklaus myste.

K..art vedur a Bartholomeus
dag beder gott Hauste.

Septē

Heyaña Manudur

Tunel XXIX Natta j

x	17	E		a	
	18	F	6	prestm	Helena
ix	19	G	14	ft ic	Magnus B
	20	A		hauft	Bernhardus
xvij	21	B	3	hy	
vi	22	C	11	Mar	Simphorian
	23	D		best	Zacheus
xiv	24	E	19	Bar	tholomeus
iij	25	F		cho	Lodvik K
	26	G	8	lo	Jreneus
xi	27	A	16	me	Ruffus
xix	28	B	5	us	Augustinus
	29	C		Jo	hanis hofud
viij	30	D	13	hall	(afteked
	31	E		liest	Paulinus B

Ad helgnædum Julio geingur Sol upp mille Austurz a Land nordurs/vnder wille vesturs z utnordurs. Þan 17 geingur Syrius upp med Solunne/og giðr er hita vedur. Enn sydast i þessum Manude kemr Arcturo upp med Sol og velldur Vedrabrygdum.

I þessum Manude er et helldur god Blodtaka Bod edur Lækninga Drycker.

Sept

SEPTEMBER
hefur Daga XXX

xvj	1	F	2	Fra	Egidius
v	2	G	10	Sep	Veronica
	3	A		tem	Manſredꝰ
xiij	4	B	18	ber	Theodoſia
ij	5	C	7	Føl	Victorinꝰ
	6	D		nar	Magnus
x	7	E	15	Jørd	Regina.
	8	F	4	Fæð	ing Mariæ
xix	9	G		eſt	
vij	10	A	12	Mey	Gilbertꝰ
	11	B		vpp	
xv	12	C	1	haþ	☉ in ♎
iiij	13	D	9	deſt	(Hauſted
	14	E		Kroſ	ſensophaþ
xij	15	F	17	verd	(ning

Fænga Von ſte Søke z paleſt/
September kom Mey er aleſt/
Flarſapn rekſt vm piall z dalſt
Pylger Kroſſe Ymbra kaliſt/
Mattheus var ſaklaus kualiſt
Heimter hugen j Saleſt.
Hengð Einglum valiſt.

Þurt Veðr á Egidius Meſ
ſu hallda ſumer merke þurt
Hauſt

Aodrart

Addrattka Manudur
Tungl XXX Natta.

i	16	G	6	ho	Euphemia
	17	A		Lam	bertus
jx	18	B	14	bert	Titus
	19	C		miss	Januarius
xvij	20	D	3	e	Fausta.
vj	21	E	11	Mat	theus Gud
	22	F		the	(sp mad
xjv	23	G	19	um/	Tecla
iij	24	A	8	Mik	Robertus
	25	B		ing	Cleophas
xi	26	C	15	hell	Judith
xix	27	D	5	dur	Cosmas Da
	28	E	13	ag	(ianus
viij	29	F		Eing	ell Michael
	30	G	2	lum	Hieronymus

Þann 12 Septembris geingr Sol j Metaskaler/þa er Dagur og Nott aptr jofn/fra Uppgøngu Solar ad reikna til Niburg ø ngu/Þui Sol kemr þa upp j pullu Austre en geingr under j pullu Vestre þar et hamla tigll i ie Halsar/Um þ leite blaasa tydum Nørdan Vindar.

A þessum Manude aliðnum/meiga brwkast Bød Blodtøkur u aður Medicamenta.

Octobe

OCTOBER

hefur Daga xxxj

xvj	1	A		4	Remigius B
v	2	B	10	Fiöll	Leodigari
xiij	3	C		Snie	(Bp
ij	4	D	18	Bar	Franciscus
	5	E	7	Oct	Placidus .
x	6	F	15	o	Fides mey
	7	G		ber/	Marcus Ms
xix	8	A	4	Ord	(rcelling
vij	9	B	12	Di	onisius Bp
	10	C		o	pyrst vetur
xv	11	D	1	nt	
iiij	12	E		re	☉ in ♏
	13	F	9	us	
xij	14	G	17	Ca	Calixtus
j	15	A		lixt	Hedvig
	15	B	6	er	Gallus

Allir j Fodur ad Oss rekur/
October til Elldar eckur/
Krapahryd j Hvolfum lekur/
Kirkest Calixt Bar hekur/
Detur Lucas off upp vikur/
Ellvedid heim ekur/
Vatna Gallur synestereckur/
Simon vorast Hest ei hrekur.

Klart Vedur a Galli Dag hallda sumer gods Vetrar teikn Vlant

Slatrunar Manudur

Tungl xxix Martta.

ix	17	C	14	Vlögt	sijdast vetr
	18	D		Lu-	cas Gudspj
xviij	19	E	3	cas	(allamadr
vj	20	F	11	Tien	
	21	G		de	Vrsula XIM
xiv	22	A	19	Gud	Cordula
iij	23	B		spjöll	Severing
	24	C	8	ist/	Salome
xi	25	D	16	gallt	Crispinus &
xix	26	E	5	heir	Crispinian
	27	F		ra	
viij	28	G	13	Si	mon a Jud
	29	A		mon	(as Post
xvj	30	B	2	og	16000 Post
v	31	C	10	Jud	(arvoke

Þann 4 Octobris geingur upp med Solarenar Uppkomu Su stiarna i Jómfrur merke sem kal last Spica Virginis/ eirnen Ka lla med Vrkomu. Um þ lette geingur Sol upp mille Aust urs og Landsudurs/ vindar mi lle Vesturs og Vtsudurs;

J þessum Manude er, gott ad bruka Lækningar/ Kop og Bloodtekur.

Novem

NOVEMBER
hepur Daga XXX

	1	D		Dag	allra H. m
xiij	2	E	18	Kristz	H. Galler
ij	3	F	7	Vin	Theophilꝰ
	4	G		a	(uo
x	5	A	15	kom	Zacharis
	6	B	4	No	Leonardꝰ
xviij	7	C		vem	Herculꝰ
vij	8	D	12	ber	(Bp
	9	E	1	Kru	Theodoſ
xv	10	F		nu	M Luth
iiij	11	G	9	M Ar	teirn Bp
	12	A		teirn	○ in ♐
xij	13	B	17	By	
i	14	C	6	ſkup	Frider Bp
	15	D		ber	Leopold.

Dyr Hyrd Kriſtz j kyrkiu ſtāde
Kem November allt leggiāde
mig þo riddꝛſk marteirn grāde
myke vegꝛ vm Veilid hande/
Morda men þa Skip a lande
Skapnad Vetrar Clemēs rāde
Katryn Kynder Brande/
Kolna kyker Andre:

Klare Vedur a Marteins
Meſſu merker Froſta Vetur/en
Þykmyke Snioavetur

Kē

Ylmdeigis Manudur
Tungl XXIX.

xvj	17	A	3	I	Albina mey
vj	18	B		De	Christophor
	19	C	11	cem	Isaak Forp
xiv	20	D		ber	Jacob Forp
iij	21	E	19	Tho	mas Postule
	22	F	9	mas	Joseph Por
xj	23	G	16	Fein	Thorlaks B
xix	24	A		pas	Adam Eva
	25	B	5	Fad	ing Chr. Kr.
viij	25	C		d:	Stephanus
	27	D	13	Mey	Johan o Pst
xvi	28	E	2	ess	saklauz born
v	29	F		Gud	Tomas Bp
	30	G	10	og	David
xiij	31	A	18	man	Silvester P

Þan 12 Decembris geingur Sol i Steingeitar merke, þa er leingst Nott og styst Dagur. Um þann Tima epter og fyrer er opt stillt og kyrt Vedur nockra Daga, sierdeilis hafe Frostmyked vered kramt af Veterinum, enn þegar Kyrvidre hafa geinged er tidum huast um þennan Tima, þessa Daga hafa þeir gømlu kallad Halcio- nies af þeirra Kyrvidre.

Steint

Stutt Beskrifing Calendarij

1 Cap.

Um Tijmans sundur deiling.

Partar Almenelegs tijma eru þrennslags/þeir minstu/ stærre og stærstu.

I.

Medal þeirra minstu tijmanz parta eru Minut/Stund og Dagur.

1 Minut er sextugaste partur Stundar/og sundurdeilest sierhuørt soddañ Minut j 60 Secūda/eñ huørt Secūd j 60 Tertia og so þramveigiz lengra.

2 Stund er tuennslags/þyrst Hora Cōmunis edur Almennelegstund (sem vier køllum Klukkutijma) huilijkar stunder eru ætijd jafnar/ᴣ tellast tolf þra Middeige til Midnætt(i)z/ og adrar tolf þra Midnætte/ til Middeigiz aptur/Par næst Hora Planetaria edr Planetu stund

stund/ huørlar ad reiknest fra Vppgaungu Solar til Ni durgøngu/ og fra Niduргøngu aptur til Vppkomu Scolaren ar/ skiptest þa Dagur z Nott huørt vm sig/ j tolf parta/ en sierhuør Partur tileinkast ein huørre vissre Planetu/ Þetta Stundatal hafa Gydingar fordū brukad/ og er Midderige ætyd vm sióttu stund og Midnætte og so vm sióttu stund. Þegar Jafndægra er eru allar þessar stunder bæde Næturinnar z Dagsins jafnar sijn j mille/ en end rauнær eru Dagestunderпar annathuørt leingre edur skiттre en Næturstunderпar eptir þui sem Dagurinn leingest edur skiттest.

3 Dagur er og so med tu ennu mote/ sa fyrre er Dies Naturalis edur Nætturlegur Dagur/ sem er Dagur z Nott til samans/ hafande jnne ad hal da 24 Klukustunder/ edur ætta Eykter/ z reiknast þa þriar Klukustunder j huørre Eykt/ Vpphyrian þessa Dagz er pm islega hia ymsum Þiodum suo

 sem

sem kient verdur j þssare vyssu Kuolld er sudū upphaf dags Egiptskum Middeige strax Grickiū upptok arla kom/ vm midnætte hefst j Rom.

Nū añarsslags Dagur kal last Dies Artificialis/þad er so sem Birdar dagur/ huþen Solen gióger fra Uppgaungu sinne til Vndergaungu/ Þesser Dagar eru miög misjafner og þui meir sem Men eru nordur leingra j Heimenum/ suo sem Dagleg Reinsla kiener/ad þes se Dagur hia oss er a Sūared miög langur/eñ a Vetrum mi ñā stuttur/ Þo eru þeir tueir Dagar a huþrin Are ad Dag ur og Nótt eru lijka laung/og kallast Jafndægre/er añar a Vor/añar a Hauft/þa kiemur Sol upp j midiu Austre/ og geingur nidur j midiu Vestre vm allañ Heim þar Men bygg ia/þad skiedur nær Gregorius Messu og Lambertus messu.
J sama m ta eru tueir Dag ar sem nicst munar vm þeirra Leingd/añer vm Hæsumar/ añar

eftir vm Hauctur edur Skam
Deige/nær Vrcus messu og Lu
cia messu/so sem vafan kiefier.
Lucia Nott pa leingstu gefe
leingsta Dægiñ Vytus hefr
Gregorius z Lambert lætur
leingdea jafna Dago z Nætr

II

Þeir stærre Tijmans Part
ar er Vika/Manudur z ar.
1 Vika hefur sie Daga sin
ne ad hallda/ og byria Christ
ner Men hana/ef fyrsta Skø
pnar Deige/ sem er Sunudagz
j Minning Vpprisu vorz End
urlausnara Jesu Christi/ En
Gydingar pordum byriudu vi
ku sina/fra sijdasta Skøpunar
Deige/sem var Laugardagur j
Minning Skøpunarverksins.
2 Manudur er þreñslags/
fyrst Mensis Solaris edr So
lar manudr/sem er fra þui Sol
geingr vr einu Merke j añad.
Þar næst er Mensis Luna
ris edur Tungls Manudur
fra einu Nye til aññarz.
J þridia lage er Mensis Com

B iiij unis

unis/þad er almeñeleger Ma nuder/soddan eru tolf j ære/ Januarius/Februarius/Mar tius/Aprilis/Maius/Junius Julius/Augustus/September October/November/Decem ber/sumer þeirra hafa 31 dag. sumer 30 vtan Februarius/he fur 28 Daga eñ 29 þegar Hl aupaar er/so sem Vysã hliodar

Ap/Jun/sept/No þriatijer
Eirn til hiner kiosa sier/
Febru tueña fiortan ber/
þrekar eirn þa Hlaupaar er.

3 Aar er tueñslags/Anno Solaris edur Solaraar/og Anno Lunaris edur Tungl aar/Solar aar er þad/þa sool hefur fullgeinged sin Hryng allañ Heimiñ vm kring/ Þad hielldu þeir gømlu skie j 365 Daga og 6 stunder betur/þes sar 6 stunder leggiast til sia du/ og reiknast ecke j þriu aar samfleitt og kallast þaug aar Añi Communes edur almeñ aar. Eñ a fiorda hueriu Are/ giø ra adurtiedar 6 stunder/ eirn heilañ

he'lan Dag suo þa reiknast 366 Dagar j are/Pad ær kallast Añus Bissextilis edur Hlaupaar/en Dagurin Hlaupaarz dagur/og a hañ ad jñsetiast j Februario/næst epter Matthias messu/verda þa 29 dagar j Februario/ hier vm hliodar Vysan so.

Þriu tolþræd heil hundrud/
Hlaut ær Daga þiñ hefur/
Og sex stunder samtyndar/
Señ þiorda ær verdur/
Heill Dagur eirn aþ ollū/
Auk þeirra þanst þyrre/
Matthias jñgang ætte/
Aukadeige ad seigia.

Eñ nu a seirne tyduin haþa Lærder Meñ þunded ad Julius Keysare sem jñsett heþur þetta Calendarium Julianū sem vier brukum/heþur teked helldur langa ar sinz Leingd sem er 365 Daga og 6 stundir/þar hū er nu hallden ad vera 365. Dagar 5 stūder/ & 49 Minut/er hier þa xi Minuta munur/huøriar ollad haþa ad

Voolsköður og Jafndægradag
ar hafa farist hier um 13 daga
sydan Julius Keysare var a
Døgū/ huß þar Jafndægre a
Vor var þa þan 25 Marty/
þat er þ nu þā 10 Marty Aþ
þessare Ordsøk bland annara
took Gregorius xiij Pave j
Rom sice pyrer Hendur Ano
1582/ad skipta nytt Calenda
rium/sem kallast Calendarium
Gregorianum/edur sa Nye Ge
yll/huört nu er brukad j Ita
lien/Spanien/Frankaryke/E
nglande og Hollande/og koma
þar nu Messudagar aller 10
Døgum pyrre enn j vorn Ryme
allt til Ano 1700/Enn þar ep
ter koma þeir 11 Døgum pyre
ep Heimurinn stendur suo lei
nge.

Vilier þu vita a ein
hueriu Are huört Hlaupaar
er edur ei/þa Dividera Artal
id þad sem pyrer Hende er/
med fiorum/þui fiorda huört
aar er Hlaupaar (gange þa eck
ert ap) þa er þad Ar Hlaup
aar/enn gange nockud ap þa er
þad alment Ar.

Ti

Til Dæmis

Eg vil vita hvort þetta Aar 1671 er Hlaupaar edur ei/ ad skiedri Operatione gan ga 3 af/ hvorier visa mier ad þetta Aar sie ecke Hlaupaar/ helldur þad þridia Aar epter Hlaupaared.

Enn ef epterkomande Aar 1572 er dividerad med 4. þa geingur ecker af/ huar af eg sie þad Aar ad vera Hlaup aar.

4 Tungls aar er tuennslags fyrst Anno Lunaris Com munis edur almenelegt Tungl aar/ þad er þa Sool og Tungl hafa colpsitum samanteig gst/ Og ef þu reiknar þa annad hvort Tungl xxx Natta/ ann ad xxix Natta/ þa hefur þet ta Aar 354 Daga/ Hier ma sia ad þetta Aar vantar ell efu Daga a vid almennt Sool ar aar/ hvorier elleffu Dagar kallast Epacta a Latinu/ enn a vora Tungu Pactar/ vm hvo ria sijdar skal nockud sagt verda.

Þat næfer Annus Lunaris Embolimeus edr Intercalaris sem vier køllum Aukatunglo ar / Þa era þrettan Tunglkom ur a einu are z verdur þetta þrettanda Tungl af þeim ellefu Døgum / sem adr var um talad og Packtar kallast / og þui verdur Aukatungl nær þridia huørt Vetur j Aullo sem sijdar skal umtalast.

Sierhuørt Aar skiptest fyrst j tuo Parta / kallast þaug helmingur Missere / en Missere skipte verda þa er kiemur hia oss Sumar og Vetur.

J odrulæge skiptest Aar j Fiordunga / og kallast fyrste Fiordungur Vor / Annar Sumar / Þridie Haust / Fiorde Vetr.

Um Upphaf þessara Fiordunga hafa þeir gømlu halldet epter þessarar Vijsu hliodan

Clemens vottar Vetur /
Vorar a Stole Petur /
Urban Sumar setur /
Symphorianus haust gietur

En riettara Upphaf þessara Fi-

egra

egra Arkyds er med Jafndæg rum og Soolstødum/ sem ſtar inn j Rymenu.

Upphaf Arata er margvijſlegt/ þ:a jm ſum Thiodum/Gyðingar fordū Daga hoͤfdu tuenſlags Ar/ Anum Ecclesiasticum. 2 Anum Politicum/ þad fyrra byriudu þeir med Manudenum Nisan sem suarar Aprili vorum/en þad feirna byriudu þeir med Manudenū Thirſt sem suarar ad nockrū Parte Septembri og Octobri hia oſſ.

Þeir chriſtnu j Auſtur alfu/ Gricker og Moſcovitar byrja Ar sitt j Septembri manude.

En vær Chriſtner Menn j Nordur alfuñe byrium Ar vort med Januario og Umſkurnar Hatid Chriſti.

III.

Þeir ſtæſtu Tijmans part ar eru Ephoca Ciclus og Periodus.

I Ephoca er vijſſ Aratal fra

Byg

einhuøreiu vissu Upphave/ so a
Þann Aratøl eru margvijs
leg/ Enn tuenn eru þaug hellstu
sem er fra Skøpun Veralldar
ennar/og fra Christi Fædingu.

2 Cyclum & Periodum
køllū vær Allder þær eru hia
oss i Islande frægar Rapnkunn
ugastar/ sem er Soolar Alld/
Tunglalld og gamla Rulld.

Cyclus Solis edur Sool
aröld/ er atta og tuttugu
Aratijme/a huøium Tijma øll
Ombreiting Sunnudags Bo
okstafa skiedur. Upphaf
Alldar þessarar er Þrettinde
Dagur sa næstur er epter
Matthias Messu/og er þa Hl
aupaar/enn F Sunnudagz Bok
stafur/ huar adur var G
fra Atta deige Jóla/ Þesse
Rulld kienner ad finna Hla
upaar og Sunnudags Book
staf/ sem sijdar skal audsyn
ast.

Nær þu villt vita/ huør
Vetur sie Soolar alldar/ þa
skrifa Datum þess Ars og
legg þar til 9 (þui Christur
va

var Fæddur a nyunda Aare þeirrar Alldar) Dividera syd an Summam med 28/ gange þa nockud af/ þad seiger þeir hue ser ad sie Vetur j Soolaraulld en gange ecki af/ þa er sem afle Vetur þeirrar Alldar/ en þad sem j quotiente er/ vyser huad margar Soolaralldir lided hafe sydann Christur fæddest.

Exemplum

Eg vil vita/ hvört ad sie mer Soolaralldar a þessu Aare 1671 Fyrst legg eg hier til 9 so verde 1680. Sydan Divide ra eg þetta med 28/ þa geing ut eckert af/ hvörs vegna eg seige ad 28 Aar Soolaralld ar (sem er þad sydasta) sie a adurgreindu Aare 1671. J quotiente eru 60 þad synir ad nær sextiju Soolaralldir hafe lided sydan Christi Fæd ing.

2 Exemplum

Eg vil vita hvört Aar Sol aralldar sie þa Tala skrifast 1680 fyrst legg eg hier til 9 so verde 1689 & devidera sidan aftur

med

med 28/ ad huørtu giørdu 9 ganga af sem wtvysa Aarets Solaralldar.

Ciclus Lunaris edur Tunglølld/ kallast edur Nafne Aureus Numerus edur Gyllene tal/ af hui hun var fordum Daga med Gillene Bokstøfū skrifud. Gilleretal kallast hū e so/ vegna sinnar Nytsemdar hui hun kiemur ecke alleinasta ad finna Tunglkomur/ helldur og so Paaskakomu og adrar hræranlegar Tyder Arsinz sem sydar skal um talad verda.

Nefst Aulld þesse med Paaska Nye/ en Aratal hennar er almennelega taled fra Nyarre/ sem hinna Alldanna/ og hefur hun jnne ad hallda 19 aaratyma a huørium tyma þeir gømlu meintu skie alla Ombreiting Tunglkomna/ so ad lidnum þeim Arum yrde Nuiking Tunglz sama Dag og stund/ sem hun hefde verid næst adur fyrer 19 arum. En lærder Menn nu siirna a Døgum hafa observerat og adgiætt/ ad hier vantar vppa eina heila Stund og 27

Minut

Minut. So Tungl kueikest ecke j sama Punct/ad lidnū 19 Arum/helldur nær halfre aflare stund fyrr/eñ þad skiede fyrer 19 arum. So j 300 Arū vel so/munar þetta vm heilañ Dag edur 24 stunder.

Nu mismunar þetta so storum ad sijdañ þetta Calendarium Julianum var jñsett/þa kiemr huørt Tungl myklu fyrr a vorum Døgum/eñ j þañ tijma skiede/so ad lidner eru fra Kueikingu Tungls stundum fiorer Dagar/stundum fim̃/sem sa kuad er so mællte.

Einætt Tūgl þa hølldū vi⁹
Naþ þad vel j miñe/
Fim̃ og stundū fiøgra er/
Fra Kueikingu siñe.

Nu þo sa gamle Aureus Numerus edur Gillenetal hafe soddan Brest/samt hefe eg ei villad þui briala/med þui þad hefur verid hingad til mijog tijdkanlegt hier j Lande/og margar gamlar Rijmreglur vorar eru vppa þad bygdar/helldur hef eg sett þad j fyrstu

Columnæ

Columna edur Røð þessa Ty-
ꝛnar

Eñ so ad sierhuer kyñe og
suo ad vita rietta Aureum Tungls/þeps og sett aſtañ Au-
reum Numerum nyere i þior-
du Columne næst epter Grapa-
røddena/huørt Gyllenetal og þe-
ge wtskrifad ap þeim rettuſtu
Calendarys sem eg þepe tilþet
ngid e vyda leidrietet/ og ſett
þad ad þiena j mørg Ar/ þar
til añad betra giørest

Viliet þu vita Aureum Nu-
merum/edur Gyllenetaled eitt
huørt ars/þa skripa Datū e
legg þar til eitt Aar/ þu ad
Christur var fæddur a pyrsta
are þeirrar Alldar) Divide-
ra sydan þessa Sum̃am med 19
þad sem þa verdur afganga er
Gyllenetaled þess ars/ eñ gan-
ge ecke̋rt af/þa er 19 edur sig
vaste Vetur Tunglalldar.

I Exemplum

Eg vil vita huør ad sie Ve-
tur j Aulld a þessu are er Da-
tum skrifast 1671 þyrst tek eg
þar vid einu are(sem þyrr se-
gur/þa verda 1672/þetta Di-
videra

ffdera eg med 19/ þa geingur
eckert af/ þar pyrer seige eg ad
þetta er sie 29 edur sydasta
Tunglalldar/ J quotiente stan
da 8 i sem syner mier huorsu
margar Tunglallder haps lid
ed sydan Christur fæddest.

2 Exemplum

Eg vil vita huad Gyllene
taled sie þa Datum skripast
1673/ad tillögdum einu/ z syd
edre Operatione ganga tuttu
ad/sem vysa mier Gillenetal
ed þess ars ad vera 2 edur þa
sie annad ar Tunglalldar.

Gamlaolld kallast a Latinu
Periodus Dionysiana af Di
onysio Exiguo Abota sem
lifde a Dögum Justiniani Re
ysara/hefur Aulld þesse jsie ad
halldan 532 ar z verdur hun af
Multiplicatione Solaralldar
z Tunglalldar sijn j millu/ þu
fra vegna þü jsiehelldur 28 Tu
nglallder eñ 19 Solaralldar/
Glaupar eru j þesse 133/ Gñar
auka 02/ þesse alld endast nu
med þessu are 1571 z nu ha
fie Solarölld z Tüglölld z byr
iast þa aptur ad nyu aller þriar

J

J Gemluslld skiedur øll Umbreiting Sunudags Book staps Hlaupaars/Tunglkomna Messudags og Paaskakomu/ Hier pyrer kallast hun ødru na pne Ciclus Magnus Paschalis edur Paaskaølld hin stoora þui hun seiger huenær Paaska dagur skal vera ærlega.

Dionisius hoop þessa ølld j Martij Manude þan 22 dag þui þar maa pyrst Paaskadage vera. Epter Christi Fæding byrladest Gamlaølld Año 76 608 og 1140/ og nu byrlast hun Año 1672. En endadest Año 2204 eþ Verølldin vara de so leinge.

Cap. 11.

Um Sunudags Bokstaf Gillinetal og Epactas/ Item/ um Tunglkomur Merketingl og Aukatungl.

I

Alment aar hepur 52 Vikur inne ad hallda/ og eirn Dag betur so z vijsan hliod-

pim

Fimtíje og tuær j Are/ Tel Vikur Dag frekar

Sa Aukadagur oller þui ad aller Messudagar/ sm̄ j Ro med eru jñþærder ỽmbreitast Arlega/so ad sa Messudagur sem a einu ære ber ỽppa Suñu dag/hañ verdur a epterkoman de ære a Manudeige/ og sie Hlaupær verdur hañ æ þridiu deige/ þui ỽmþram̄ þañ Auka dag/eru ꝫ so 6 stunder a Aare hųøriu/sem þiorda hųøret Ar giøra eirn heilañ Dag) sem ædur er sagt)og verda þa tu eir Aukadagar og tueir Suñu dags Bookstaþer.

I Eñ Suñudags Bokstaþ ur er þad sem ỽysar til Drot tins Dags a hųøriu ære/ aþ hųøriu ꝫ so kuña ad þeckiast adrer Dagar Vikuñar/Þuilyk er staþer eru sIø so sem Viku dagarner eru marger/A.B.C D.E.F.G. og standa þeir j þridiu Columna edur Rød Rymsins.

Þesse

Þesse Tapla kiener ad þinna Sunnudags Bokstaf Aarlega.

G F 1	E 2	D 2	C 4
B A 5	G 6	F 7	E 8
D C 9	B 10	A 11	G 12
F E 13	D 14	C 15	B 16
A G 17	F 18	E 19	D 20
C B 21	A 22	G 23	F 24
E D 25	C 26	B 27	A 28

Þegar þu nu veist huør Vetur er Solaralldar þa leita þu upp i þessare Töplu/ sa Bokstafur sem stendur yfer ofan þann/ er Sunnudags Bokstafur þess.

þess Ars/ sie hann eirn þa er Almennt Aar/ enn sieu þeir tuei er þa er Hlaupaar/ og æ þa sa fyrre ad brukast fra Nyars deige til Matthias dags/ enn sa seirne þadann j fra Aared ut.

Exemplum

Eg vil vita hvor ad er Dominicalis þetta aar 1672. Enn med þui eg veit ad sa Vetur er 28 Sooluralldar/ þa lekta eg upp 28 j Töflunne þar hia þinn eg A sem er Dominicalis þess Aars.

Merk. Pa þesse Tafla er utte/ skal taka til ad telia upp aptur ad nyu/ suo lenge sem Heimurinn stendur.

II

Um Aureum Numerum

edur Gyllenetal/ þarf ecke vered nockud umtal j fyrerfarande Capitula/ og þu kennir þad eige ad þickiast af sierhvoriu Are/ þer divisionem/ Enn af þessu eptertylgiande Töflu kenne kann Gyllenetal sierhuors aars audveilldlega ad siast skilege.

Exempl

1672	73.	74.	75.
I	II	III	IV
V	VI	VII	VIII
IX	X	XI	XII
XIII	XIV	XV	XVI
XVII	XVIII	XIX	

Exemplum.

Eg vil finna Aureum Numerum þess Aars 1675/ Þess vegna tek eg til ad telia fra Anno 1572 (þui þad er fyrsta aar Tunglalldar) og tel so fram epter allt til þess eg kiem til þess aars 1675 þar standa 4 sem er Gillenetaled þess aarz en þa 19 aar eru endud ma taka til ad telia vpp aptur.

Pactar eru (sem adur er sagt) þeir 11 Dagar sem Tungl aar vantar a vid Solar aar þuers vegna og so ad Tungl kiemur æ tyd hier vm 11 Døgum fyrr a eptertomanda Are/ en þad kom a fyrerfarande.

Þegar þesse tala vex allt til 30 þa verdur Aukatungl/ enn gange þa nockud af 30 þa til

leggst

legst þad Epactis eptervylgig nde ars. Til Damis.
Fyrsta ær Tunglalldar hepur 11 Pacta. A ødru ære legg tast þar til eñ 11/so verda 22 A þridia ære leggiast eñ til 11/so verda 33/þar af takast 30 (sem er Aukatungl)gangai þa af 3 sem er þess ærs Pact ar/A fiorda ære koma eñ vid elleffu og 3 fyrerfarandi ærs eru 14 til samans/sm̄ eru Pac tar 4 ærs Tunglalldar/og so geingur þetta framveigis/ allt Aulldena wt.
Vilier þu nu þiña Pacta einhvørs ærs þa Multiplice ra fyrst Gyllenetal ærsins mz 11. Dividera so aff productu med 3.0 þad þa afgeingur af Divisione eru Pactar þess ærs Eñ verde þetta Productum ec ke so stort ad divilderat verde med 30/þa seiger þad sialft til Pactana ærsins.

I Exemplum

Eg vil vita huad Pactar eru a þessu are/1671/ Gyllene taled er þa 19/þad multiplice ra eg med 11/þa vexdur Pro-

E ductum

ductum 209/ þetta Productū dividera eg med 30 þa gan ga af 29 sem eru Pactar þess ars.

2 Exemplum

Eg vil vita huad Pactar eru a þui Are þa Datum skrifast 1673/þa er Gyllenttalid 2 (sem stendr nu af Gyllene alo Tøplune/ fyrst Multiplicera eg 11 med 2/þa er Productū 22/þetta sleg ad vera misfa eñ þad verde med 30 divider at/huørs vegna eg seige ad sa me Productum 22/sieu þess ars Pactar.

Af þessir Topluforne kuña og so audvelldlega ad þiñ ast Pactar sierhuørs ars Tunglalldar.

11 I	22 II	3 III	14 IV	25 V
6 VI	17 VII	28 VIII	9 IX	20 X
1 XI	12 XII	23 XIII	4 XIV	15 XV
26 XVI	7 XVII	18 XIIX	29 XIX	

Exemplum.

Eg vil vita hvad Þact ar eru þretťanda ar Tunglaldar/ Tunglǿlldena leita eg vp j Tǿplune j Romversƙa talenu þar þin̄ eg hia 23 j Ciphurtǿlu/ sem eru Þactar þess Ars.

IIII

J Almen̄elegu Tunglære eru tvo Tunglkomur (sem adur er sagt) eignast þa sier hvǿrt Tungl þeim Manude sem þad endast a/ suo sem Vijsan̄ hliodar.

Tungled eigna Madr man/
Manude þim̄ þad endast a/
Hinum ei er Upphaf tok/
Eg sa þetta skrad a Book/

Vilier þu nu vita nær Tūngl er ætala ä Jslendskutǿlu sem Men̄ plaga ad kalla/ þa leita vpp Gyllenetaled þess ars j þyrstu Columna edr rǿd Ramsins a medal Romverskutǿlun̄ ar þar þu ert yfer þra j Daga tǿlun̄e þin̄r þu Dagin̄/ nær Tūngled er atala epter þre tǿlun̄i vi lier þu vita vtsprūgu edr kvert

 tingu

ingu Tungls þa leita vpp Gyllenetaleð ærsins/ j þeim nya Aureo Numero/ sem stendur j fiordu Rød/ þa finnr þu Dag ginn huert yþer þra j Dagatøl unn æ huørium Tungleð spryngur wt.

Exemplum

Eg vil vita nær Tungl er ætala a gømlu Tøluna/ z nær það kueikest æ nyu Tøluna/ a þessu ære 1671/ J Juls Manaðe/ æ þui ære er Gillenetalið 19/ Það leita eg vpp j þyrstu Rød bland Romverssku toluñar/ og suarar þui þar 30 Juny a huørium Tungleð er ætala epter þeirre Tølu/ en wtsprungaTunglsins skiedur þann 25 Dag sama Manaðar/ epter þui nya Gyllenetale/ sem stendur j fiordu Rødinne/ syðan er hægt að telia Alldur Tungl sins þramveigis.

Þegar þu nu veist Vtsprüngu Tunglsins/ og villt þra mar vita qvartera skipte/ það er/ nær Tungl er halft eða heilt/ þa notera þyrst Kueiking arðagiñ/ legg til sama Daga 7 Daga

7 Daga og eirn hálþañ/ þa hefur þu fyrsta quarter/ edr Fiordung/sem er halpt Tungl j auknungu/ Legg syda þar og an a 7 Daga og eirn halþañ (edur tel 15 Daga fra Tueik. ingardeiginum) so þar þu fu llt Tungl/ Legg hier eñ nu til sió Daga med hálfum þa hef ur þu sydasta quarter edur ha lpt Tungl j skierdingu. Þesse Regla er ecke onaudsynleg bæde vegna Bloodtakna/ og Vedrat tuþara/þui med þessum Tym um verda opt Vedrabrygde.

Exemplum

Tungl kueikest a þessu ære 1671 þañ 24 Augusti/þar legg eg til þa 7 Daga sem epter eru af Augusto/ og eirn halþann Dag wr Septembre þar ofañ a/þa er halpt Tungl edur fyr sta qvarter þañ 1 Septembris Framar tel eg 7 Daga 1 legg þar til þañ hálfa sem epter var af 1 Deige Septembris/ þa er fullt Tungl þañ 8 Dag Septembris/ og þa eru og so 15 Dagar lidner fra Tueikin gu/Ad sydustu legg eg hier til

C iij eñ

eñ nu 7 Daga og eru halfnæt/ þa er epter apt halft Tungl/e sijdasta quarter/og er þad þañ 16 Septembris.

Pactar seigia og suo til Tunglkomu/ og Tunglsalld urs a hvðrium hætt.

Viltu þu vita nær nyt Tungl kiemur/þa skripa fyrst Pacta ars þyns/þar næst tel fra huad marger Manuder se dner eru fra Martij Manude (þui þa hefst Pactatal) til hyns Manadar/ ad med reiknuð um hønum Manude/og legg so marga Daga sem Manud erner eru lidner til Pactatal sins/verde þa Suman yfer 30 þa burtkasta 30/ eñ þad epter verdur Subtrahera af 30 apt ur/afgangurinn syner hier nær er riettast Nueikingar Dag Tunglsi j þeim Manude.

I Exemplum.

Eg vil vita nær nytt Tungl er j Januario a næstkoma nde are 1672 Pactar eru 29 allt til Martij Manadar/Ma nuder eru fra Martio 11 nær lidner/hess vegna legg eg sam añ

añ 29 vid 11 þa verda 46/hz
er aþ tekner 30/ verda epter
10/þessa 10 Subtrahera eg
aptur aþ 30/þa eru epter 20
sem sijna mier ad þañ 20 Ja=
nuarij sie nytt Tungl a þus
are.

2 Exemplum.

Eg vil framar vita nær nytt Tungl er j Maio a sama are 1672 þa eru Pactæ ord ner 11/Manuder 3 fra Mar tio/11 og 3 eru 14/ fiortan tekner aþ 30 skilia epter 16/ sem sijna nytt Tungl ad koma þañ 16 Maij.

Eñ viltu þu vita All dur Tungls a einhuørium Deige/þa legg samañ Pacta are þijns vid Tölu Manad aña sem lidner eru fra Mar tio/og legg þar til umlidna Daga þijns Manadar/ Sum añ sijner þier Tungls alldur a þeim Deige/ enn verde Su mann yfer 30/ þa er þad Tu nglalldur sem aþ geingur. aþ frietise.

Exemplum.

Eg vil vita Alldur Tung
ls þañ 12 Juny 1672 Pactar
eru þa 11/Manuder fra Mar
tio 4/Tolf/ellefu og fiorer
ſamanlagder eru 27/ſem ſyna
Tungl ad vera 27 Natta þañ
12 Juny a fyrrnefndu Are

Nota, Þeſſar Reglur er
gott ad bruka/þa eirn heſr ek
Calendariũ hia ſier/z eru þær
bygdar vppa Motum Medi
um/ eñ ecke vppa Motum
Verum/ hvøre vegna þetta
miſmunar opt vm eirn Dag.

V

Merketungl teliaſt til viſſ
ra Daga/og kallaſt þeir Dag
ar Merkedagar/hvøriar ad vy
ſa til añara hreranlegra tyda
Arſins/ Soddan Merketungl
teliaſt Almeñelega ſiñi/ koma
þaug j fyrſta lage 16 Vetur
Tunglalldar eñ ſydaſt a 8 are
Alldareñar.

1 Fyrſta Merketungl er Þo
rra Tungl edur Februari Tun
gl/þad ſkal telia epter gamla
Gyllentale(ſem ſumer kalla
Jſtein.

Islendsku tølu) 10 Nætta til Merkedags fyrer Nyuvikna føstu/eñ 11 Nætta eb Hlaupar er//og skal sa næste Drottins Dagur þar epter/ vera fyrste Sunudagur j Nyuvikna føstu kiemur Tungl þetta fyrst þā 8 Januarÿ/ og sÿdast þañ 5 Februarÿ.

Eñ epter þui nya Gyllene tale kiemur þad þañ 3 Januarÿ/og sÿdast þañ 31 Januarÿ og skal þad telia 15 Nætta til Merkedags. Þetta Tungl verdur 29 Nætta gamallt a almeñu are/enn 30 a Hlaup are.

2 Añad Merketungl er So ou Tungl/edur Martÿ Tungl Þad skal telia epter gamla Gyllenetale 2 Nætta til Merke dags til Sex viknaføstu eñ 3 nætta eb Hlaupare er/Og bere Merkedagiñ fyrer Hlaupars dagiñ. Sa næste Drottinsdag ur þar epter/er Sunudagur j Sexviknaføstu. Þetta Tungl kiemur fyrst þañ 6 Dag Fe bruarÿ eñ sÿdast þañ 6 Mertÿ A nyu Gyllenetals tølu kiem

iie þad fyrſt 2 Februarij/ eñ ſydaſt 2 Martij / og telſt þa 7 Nætta til Merkedagſins/ og verdur þetta brúkat ad Alldre.
3 Pridia Merkeitungl er Einmanadartungl edur Paaſ katungl/þad er ſydaſta vetrar Tungl/þad ſkal telia epter ga mla Gyllenetale 14 Nætta til Merkedags Paaſka/ og næſte Sunnudagur epter Merkedaginn er Paaſkedagur/kiemur Tungl þetta fyrſt 8 Martij/ ſydaſt 5 Aprilis/Enn a nya Gyllenetal kiemur þad allra fyrſt 3 Mar tij og ſydaſt 31 ſama Manad ar/ſkal þad þa teliaſt 19 Næt tta til Merkedags/ eñ 29 Næt tta alls.
4 Fiorda Merketungl er Hørpu Tungl edr Maij Tungl þad er fyrſta Sumartungl/ſk þad telia 20 Nætta til Mer kedags til Gagndaga/ og fyr ſte Drottins Dagur þar epter er Sunnudagur i Gagndøgum ſem vier køllum/Vocem Jucu ditatis/En næſte Fimtudagur þar epter er Vppſtigningar

dagur

Dagur/þetta Tungl kiemur a gømlu Gillenetøiu pyrst 6 A prilis/ſydaſt 4 May.

Eñ a nya Gillenetaled kiem ur þad pyrſt þañ 1 Aprilis/ ſeinaſt þañ 29 Aprilis/og ſk þ þa telia 25 Matta til Mer kedagſins/eñ allañ Alldur þeſſ 30 Matta.

5 Fimta Merketungl er Juny Tungl/ er kallaſt annad Sumar Tungl/ þad ſkal telia piſgra Matta til Merkedags pyrer Hugtaſunnu/ og ſa næſ te DRottins Dagur epter er aetud Hugtaſunnu Hatyd/ kie mur þetta Tungl a gamla Gy llenetal pyrſt 6 May/ſydaſt 5 Juny

Enn a Nya Gyllinetaled kiemur þad pyrſta May/ og ſydaſt 29 May/ Telſt þad þa nyu Matta til Merke dagſins/ og verdur 29 Ma tta gamallt.

Þeſſe eru þaug fim Tu ngl ſem Almẽnelega kallaſt Merke Tungl. og ſkulu ey

Tunglkoma j mille þeirra.

6 Auk þessara er Vetrar Tungl og Jola Tungl/ Vetrar Tungl skal þad vera æ tijd/ sem a Himne er a Allraheilagra messu/ epter gamla Gyllenetale/ huert þad er þa vngt edur gamallt.

7 En þad skal vera Jola Tungl sem a Himne er Þrettanda Dag Jola/ huert sem þad er vngt edur gamallt/ epter gamla Gyllenetale/ og skal þad telljast 30 Natta.

8 Sumartungl hid þyrsta skal þad vera/ sem a Himne er Krossmessu a Vor/ epter gamla Gyllenetale/ huert þad er þa vngt edur gamallt/ Eitt sinn ber þad til j 19 ara olld/ ad þ er ei atala þyrr en Nott epter Krossmessu/ z skiedur þ z ar Solatalldar/ hier vm hl lodar Vysan so.

Jola Tunglid jafnan oss/
Jesu Stiarna setur/
Sumartunglid syner Kross/
Sanhelger Tungl Vetur.

En epter nya Gyllenetale
skal

skal þad Vetrar Tungl vera sem a Himne er a Allraheilag ra Messu/ og jafnvel þo þad sie þa 29 Natta/ huad ed skie dur 18 ar Tunglalldar.

Eñ Jola tungl skal þad ætyd vera (epter þessare sømu Regu tølu) sem a Himne er a Attra Dag Joola/ huørt þad er þa vngt eda gamallt.

Sumartungl telst og so ad Himne epter þessare tølu ad Tueggia postula Messu/huørt þad er vngt edur gamallt og jafnvel þo þad sie þa 30 natta/huad ed skiedur 16 ar Tunglalldar.

VI

Aukatungl eru j Anno Lunari Embolimeo þeg ar 13 Tunglkomur skie a einu are (sem hyer seiger) skiedur þ þañ 3.6.9.11.14.17 og 19 vet ur Tunglalldar/ og jafnframt þaug blestø'l a hyrerfarande are/ hut Aukatunglz ar byrt ast ecke ryer eñ j Augusto Pau skulu oll þrytug teljast/ ecke skal þaug Manudenum eigna

 þaug

þaug skulu z líkrast so ad Mie
ckertungl sieu prials þra þeim/
z skal þem øllum løked þa Jo
la tungl kiemur.

Aukatungl teliast so almeñe
lega epter gamla Gyllene
tale.

1. Fyrsta Aukatūgl er einnætt
2 Decembris 3 Vetur Tungl al
ldar/ Gylleneralid er þa 2 /og
endast seinasta Dag sama Ma
nadar.

2. Añad Aukatungl er einnæ
tt 2 Septembris 5 Vetur All
dar/Gyllenetaled er 5 og end
ast 1 Octobris.

3 Þridia Aukatūgl er einnætt
7 Decembris 8 Vetur Alldar
Gylleneraled er 7/og endast 12
Dag Jola.

4 Fiorda Aukatūgl er einnætt
4 Decembris 11 Vetr Alldar/
Gyllenetalid 10 og endast 9
Dag Jola.

5 Fimta Aukatungl er einnæ
tt 1 Decembris 14 Vetur All
dar/Gylleneraled 13 og endast
6 Dag Jola.

6 Siøtta Aukatungl er ein
nætt 2 Augusti 16 ar Alldar
Gyll

Gyllenetaled er x 18 endast sij
dasta Dag sama Manadar.
7 Sióunda Aukatungl er eirn
nætt 6 Decembris 19 ar All
dar Gyllenetaled er 18/en end
ast 11 Dag Jola.

Eñ epter nya Gyllenetale edur Rueikingar tølu/ skulu Aukatungl so jñsetiast.

Þad 1 Aukatungl jñsest þañ 1
Septembris 2 Vetr Tuglalldr.
2 þañ 1 Julij 5 Vetur Tu A.
3 þañ 3 Decembris 7 Vetr T A.
4 þañ 2 Octobris 10 V T A.
5 þañ 1 Augusti 13 vetr T A.
6 þañ 1 Maij 16 vetr Tũgl A.
7 þañ 2 Decembris 18 Vetur
Alldar.

Hier epterfylgia tuær Tof
lur/ øñur vppa Solaraølld/ øñr
vppa Tunglølld/ Su fyrre vijs
ar til Suñudags Bookstafs
Hlaupærs/ Sumarauka x Var
nadar edur Rymspilleᴙs mæ
a stierhugriu ære Solaralldar.
Su seirne kieñer ad fiña Gyl
lineral/ Epactas og Aukatun
gl/ a stierhugrin ære Tunglall
dar.

☉	S.B	Jarzal Christi			
1	GF	1672	1700	1728	ſ A
2	E	73	701	29	
3	D	74	702	1730	S A
4	C	75	703	31	
5	BA	1676	1704	1732	ſ A
6	G	77	705	33	
7	F	78	706	34	
8	E	79	707	35	S A
9	DC	1680	1708	1736	R ſp
10	B	81	709	37	
11	A	82	710	38	
12	G	83	711	39	
13	FE	1684	1712	1740	ſ A
14	D	85	13	41	S A
15	C	86	14	42	
16	B	87	15	43	
17	AG	1688	1715	1744	ſ A
18	F	89	17	45	
19	E	1650	18	46	
20	D	91	19	47	S A
21	CB	1692	1720	1748	ſ A
22	A	93	21	49	
23	G	94	22	1750	
24	F	95	23	51	
25	ED	1696	1724	1752	S A
26	C	97	25	53	
27	B	98	26	54	
28	A	99	27	55	

Jarzal

☽	Aratal Christi			Epacta	
1	1572	1691	1710	11	
2	73	92	11	22	1 A T
3	74	93	12	3	
4	75	94	13	14	
5	1676	1695	1714	25	2 A T
6	1577	1695	1715	6	
7	78	97	16	17	3 A T
8	79	98	17	28	
9	1580	99	18	9	
10	1681	1700	1719	20	4 A T
11	1682	1701	1720	1	
12	83	702	21	12	
13	84	703	22	23	5 A T
14	85	704	23	4	
15	1685	1705	1724	15	
16	1687	1706	1725	26	6 A T
17	88	707	26	7	
18	89	708	27	18	7 A T
19	1690	1709	1728	29	

Nota. J þyrre Töbluñe (sem er vppa Solargylld) merker G A Glaupaar S A Sumarauka / R:p Rijmspiller S B Suñudags Bokstaf ☉ Solargylld. En j þessare seinne Töbluñe / sim er vppa Tunglgylld / merker A T Aukatungl ☽ Tunglgylld Þegar þesser Töblur eru enda

þat

var þa mæ taka til að telia vpp aptur so lenge sem Heim urin̄ stendur.

Cap. III
Vm Hræranlegar Arsins tijder z hvornen̄ þær skule finast/ Item vm Varnadar ar og Sumarauka.

I

Arsins tijder sundurdeilast z so i ohræranlegar z hræranleg^v

Ohræranlegar kallast þær sem ecke hræzast ap sama Del ge Manadar/ so sem er Jola dagur/ Mariumessur/ Krossmessa z adrer pleire Dagar sim̄ hel gader eru einhuðrin̄ Heilagra og skrisadec staast i Rymenu.

Hræranlegar Arsins tijder eru þær sem ecke bera avallt vppa sama Manadardag z eru tuenslage/ Helg^v z Rumhelgar

Helger Dagar hræranleger eru Þsier sierleguſtu Adventu Sun̄udagur/ Sun̄udagur i Nyuvikuapostu Sun̄udagur i Sisvikuapostu/ Paskadag

ur

ur/ Vppstigningar Dagur/ Huitasuña/ og Trinitatis Hatyd.

1 Med Adventu Suñudei ge byrtu vier Añum Ecclesiasticum edr Kyrkiuar vert/ Adventu Suñudagur kemr fyrst þañ 27 Novembris/ sydast þñ 3 Decembris.

Regula.

Drottinsdagr næstur þ Barbaru messu er jafnañ fyrste Suñudagr j Adventu símuqsa hlioðr

Adventu tijma vpphaf fæst
A þeim Drottins Deige/
Fyrer Barbaru fellur næst/
Finst gloggvara eige.

2 Nyuviknafasta kañ ei fyrr ad koma eñ 17 Januarij/ z ecke seirna eñ 21 Februari þsser da ga kallast Termini Septuagesimales/ z er þar sett j Rymenu eñr Gyllenetala sem stendr sem ast epter Messudagana/ z kieñ er þesse tala ad vita. Nyuvik nafstu/a þeñast haatt. Leita vpp Gyllenetaled þess aars sem þu lifer a/ j þessare tøflu sem

stras

strax var æminst/lijt sydan til
Bokstapanña þu ert yper pra
til vinstre handar / og sa
Suñudags Bokstapur sem pyr
stur verdur pyrer (nidur epter
ad ganga) þañ er jaþnañ Sun
nudagur pyrstur j Nyuviknæ
pøstu. Eñ bere so til ad þu pi
nner strax Suñudags Bokstapiñ
huert yper pra Gillentalenu
þa skal þu ei taka/helldur þañ
næsta/sem er stønde epter þm
Fra Nyuviknapøstu til Paaska
er ætyd nyu Vikur. Eñ huørnen
Nyuviknapøst: kune ad pinast
aþ Merkertūgle/er pyr æminst.
2 Þa þu hepur punded Nyu
viknapøstu/þa er hægt ad pinna
Sjøviknapøstu þui hun kiem
ur ævallt tueimur Vikum ept
er/ kiemur hun þa pyrst er vi
ka liþer Porra/ og heiter sa
Drottins Dagur Føstu jñgan
gur/ Eñ sydaste Føstugangur
er þa Vika liþer Gou. Fra
Føstugange er ætyd 7 Vikur
til paaske.
3 Paaskadagur kañ ei pyrr
ad koma eñ 22 Martij þad 16
ar Tunglalldar sis DDomi
nicalis

nicalis/ e ecke sydar enn 25 Dag Aprilis & ar Tunglalldar sie C Dominicalis/ Peir Dagar kallast Termini Paschales/ huer peir eru so sem Takmark Paas kakomu.

Pann 22 Martij hefst sterlegt Gyllenetal til hægre sydu sia ast epter Messudagana og kie ner pad ad pina Paaskakomu sterhugrt ar a þeinann hatt. Leita vpp j þessu Gyllenetale Gyllenetal ars þyns. Og næst te Dominicalis yfer pra er jaf nan Paaskadagur/ Enn ef Gylle netaled pellur vppa Sunudag pa skal þann Sunudag ecke tel ia/ helldur pann næsta þar epter

Exemplum

Eg vil visa nær Paaska dagur kiemur a þessu are 1671 Gyllenetaled er 19 Pad leita eg vpp j þeirre taslu sem byr iast 22 Martij og pinn þad ga gnvart 17 Aprilis. Sunudags Bokstafur þessa ars er A/ þan kinn eg þann 23 Aprilis og er þa Paaskadagur.

Aunnur Paaska Regla

Pridie Sunudagur j Tunglse

setn

sem kiemur epter siøunda dag Martij/ er jafnan Paaskadag ur sem Vijsan hliodar.

Martij siøunda findu fra/
Fyrsta Tungl sem kiemr þa
Sunnudag þui þridia a/
þu skallt Paaska ætijd fa.

Annur Vijsa vm Paaska komu Vppstigningardag og Huitasunnu.

Þrin Ny fra Þrettanda/
Þarft minnast Tungl finna/
Blod Drottins Dag þridia
Þyrd Vpprisu ad virda/
Fiorutije Dagar færast/
Ferd Himna þa verdur/
Tui fimt hier vid heimtist
Huijtasunna fæst kunne.

4 Vppstigningardagur er ætyd Fimtudagen j 6 Viku Paaska og eru þa tiudagar til Huitasunnu ad Vppstigningar deige medreiknudum.

5 Huitasunnu komu sier þu/ Leiter þu vpp Gyllenta tøl ars þyns j bland þess Gyll

Gyllenetals sem byrtast þann 9 May og stendur sydast ept er Messudagana/ Sa fyrste Suñudagur sem kiemur epter Gyllenetal þess Ars er Hus tasuñu haatyd/enn falle Gyll enetales vppa Sunnudag þa er Haatyden næsta Sunnudag epter.

6 Trinitatis Haatyd kiem ur attio Viku epter Hvytasu ñu/fra þeñe teliast Suñudag ar til Adventu/ verda þeir flester 27 og/ kiemur Haatyd eñ þa 17 May/Eñ fæster eru þeir/ þa þeir eru 22/ þa er Trinitatis Sunnudagur 20 Juny.

Sa næste Fimtudagur ept er Trinitatis Suñudag var fordum halldiñ Lykama Haa tyd Christi og var sa kallad ur Dyrredagur.

7 Mariumessa a Langafost tu er ad sønu ohræranleg Haa tyd þui hana ber alltyd vppa þañ 25 Martij/eñ þo verdur hun ei avallt halldenn a þe im Deige/ suo sem þegar hun fellur jnn j Kÿstu Vike

ðdur j Helgudogunum/ huad ed skiedur þa Paaskadagur veꝛ dur j Martio/ helldur ꝼærest hun þa til baka/ vppa Laugardagiñ næstañ ꝼyꝛer Palmadag so sem Vijsañ hliodar.

Martius Paaska mundu vel
Og Meyar Nætijd skiæra/
A Palma laugar liost eg tel
Læla/Dag hana fæꝛa.

Pad ber til ꝼiorum siñū j Gømlutijd/ad Mariumessu a Langaꝼꝛstu beꝛ vpa ꝼiørda j Paaskum. Hid ꝼyrsta siñ veꝛdur pad þa aꝼ Aulldeꝛe eru lidneñ 244 aar/og er þa hiñ 15 Vetur Tunglalldar/eñ hefst hid tuttugasta aar Solaralldar/Þa er Tungl 15 Nætta a Paaskadagiñ epter Gømlu tølu Pa ꝼellur Kyndelmessa og so j a Manudag j Føstuiñgang.

2 Padañ lijdur hælꝼur tꝟun ꝛe tugur Ara þar til so ber til j añad siñ/ og er sa 16 Vetur Tunglalldar/eñ hefst hiñ 3 Solaralldar.

3 Pa lijda eñ 95 aar þar til þetta ber so til j þridia siñ

og

og er þa 16 Vetur Tunglallo
ar/ en hefst 14 Soolaralldo
ar/ Sydan ber Kyndelmessu
ecke leingur vppa manudagin
j Føstuinngang vt Gømlualld.
Þa lida en 95 ar þar til Ma
rtumessa a Langaføstu kiemur
aptur 4 j Paaskum /er þa 16
Vetur Tunglalldar/ en hefst
25 Solaralldar/og eru þa ep
ter þryr Vetur af Gømlu
alldo/en Kyndelmessu ber þa
Sunnudagin j Føstuinngang.
Þad skiedur 12 sinum j gømlu
alld/ad Martumessu a Lāga
føstu ber vppa Paaskadag/ og
er þad a þessum arum Alldar
ennar/51/62/73/146/157/243
320/400/411/484/495/506
eru þa tuttugu z sex Vetur
epter af Aulldenne.
Enn 16 sinum j Gømlualld
ber þad til ad Mariu messa
fellur vppa Føstudagin langa
Þad skiedur a þessum arum
Gømlualldar/16/21/100/ 111
184/195/206/268/279/290
301/363/374/385/458/ 459.
Eru þa epter 63 Vetur Allo
mrenar.

Nærranlegar arsins Tijder Rumhelgar eru þesser. Hinns hellgu/Þorre/Goa Einmanudur/Sumarkoma/ Fardagar/ Mittsumar/ Vetrarkoma og Ymbrevikur.

I Þorre byriast ad Midiū Vetre a Föstudag/og hefur 30 Daga med þeim sydasta sem almennelega kallast Þorraþræll Þorre kiemur fyrst þan 9 dag Januarij/ en sydast þē 16 dag sama manadar/þegar Varnad ar ær er.

Reglan

Eirn Midvikudagur skal vera laus mille Þrettanda og Þorra/ & sa næste Föstudagur þar epter/er i aþnan fyrstur i Þorra/ En þegar Þrettanda a Þridiudag a Hlaupare þegar D er fyrre Dominicalis/ þa skulu tveir Midvikudagar vera lauser mille Þrettanda og Þorra/og kiemur Þorre þa þan 16 Januarij/Þetta skiedur 9 mr Solaralldar þegar Rym spiller er/og eru þa 10 Vik

ur

ur mille Prettanda og Porra

Vijsan hier uppa

Midkudagur eirn mille er/
Midsvetrar og Fimdar/
A þridiudag eþ þenañ ber/
Þar til añar skundar.

2 Goa kiemur strax ad þo
rra lokum/ z þyri⸗st a Sunu
dege verdur 30 alls ad Dage
leingd.

Reglañ

Midvikudagur eirn skal sa
ur vera mille Blasius messu
z Gou nems Varnadar mr sie
þa eru tueir lauser/ z kiemur
Gee þa 15 Dag Februarij.

3 Einmanudur kiemur næst
epter Gou a Þridiu Dege/ og
verdur z so alls þrettugur ad
Daga leingd.

Reglañ

Næste Þridiudagur þ Gregori
usardag/er þyrst:j Einmañude

4 Sumar kiemur strax ept
er Einmanud/og geingur jñ e
þimtudag/ Sa Fimtudagr ver
dr j þyrsta lage 9 Aprilis/eñ þ
sydasta lage 15 Aprilis.

1 Regula.

Tel tuo Fimtudaga lausa fra Mariu messu a Langaføstu/ sa þridie þar næst er alltyd Sumardagurin̄ fyrste/ sem Dj fan̄ tiener.

Sumarkomu syn eg Lag/
So þier bregdest eige/
Findu þridia Fimtudag/
Fra Gietnadar deige.

Merk. Ef Mariumessu ber a Fimtudag/ þa skal þan̄ Fimtudag ei reikna.

2 Regula.

Fimtudagur sem er næstur fyrer Magnus Kyra Iall er a tyd Sumardagurin̄ fyrste.

5 Fimtudagur er fyrstur j Fardøgum/ og kan̄ han̄ alldrei fyrre ad koma en̄ 21 May/ og alldrei seirna en̄ 27 sama manadar

Regla

Sa næste Fimtudagur eft er Bernhardi dag/ er ærenlega Fimtudagur j Fardøgum.

6 Midtsumar toldu þeir gømlu vppa Sun̄udag/ og kan̄ þad

þad ei fyrr ad koma eñ 12 Dag Julij/og ei seirna eñ þann 18 sama mánadar/ nema Varnad araar byrjest/þa kiemur þad þañ 19.

Reglañ

Eirn M ovikudagur skal ætyd laus vera mille Geltuma fie messu og Midsumars nema 8 Ar Solaralldar/ þa eru tue ir Midvikudagar lauser/og er þad kallad Varnadar ar hid metra/eñ hid minna Varnadar ar er þegar D er Dominical is/og telleft þa og so tueir Midvikudagar fra Gelfumañ na messu.

Eñ nu hallda sumer ad midt sumar kome a Simtudag (huad og so synest riettara) og kiemur þad þa i fyrstalæge þañ 10 Julij eñ seinast 16 Julij nema Varnadar ar byrieft/ þa kiemur Fimtudagur j Midsumre þañ 17 Julij.

7 Vetur holldum vier all tyd koma a Føstudag t kañ þo ei fyrre ad koma eñ 10 Octobr og ei seirna eñ 17 Dag sama

Þ iij man

manadar og skiætur þad a Ma
vnadar mót.

Reglan

Sa er hin̄ fyrste Sunnudagr
j vetre/sem er hin̄ þridie ad rei
kna fra Cosmæ & Damiani/ef
þetta Messudagen̄ vppa sunnudag
þa sk þan̄ Sunnudag ecke reikna
eff ef þ ber saman̄/ad vid Sum
ar ste auked & Dominicalis L
þa verdur sa fiorde Sunnudag
ur fyrstur j vetre/þ skier 8 ar
Solaralldar/Hier vm hliodar
vysan̄ so

Vetrarkomu Takmark tel/
Tueimur dogum þ Michael
Þar fra mattu þeckia vel/
Þridia Sunnudag med Jel.

8 Ymbrevikur kallast a La
tinu quatuor Anni tempora/e
eru þær fiorar a are huerin
þeyrast þær a Midvikudegin
en̄ endast a þridiudegе

Fyrsta kiemur midvikudagin̄
næstan̄ epter Auskudag/ Onnur
midvikudagin̄ næstan̄ epter Hu
itasunnu/Þridia midvikudagin̄
næstan epter Krossmessu a he

ust

ust/Fiorda midvikudaginn næst
ann epter Luciumessu a Joola
postu/Hier um hliodar vysan so
Vyku Nuhstasinnu Kross/
Og Lucia næsta.
Midkudag var epter oss/
Ymbra sett og Fasta.

II

Varnadar ar edur Rymspillers ar/sem og einnin Sumarauka ar/ eru ecke tydkanleg annarstadar enn hier hia oss i Islande/og valda þui Missera skipte vor/ z gamallt manada tal/so sem Þorra Gou/Ein manadar Hörpu et c

Enn þ kollum vier Varnadar ar edr Rymspillers ar/ þegar K er Dominicalis z Hlaup ar kiemur epter/Veturinn geingur þa inn 17 Dag Octobris/ og legst vika til Sumers/ enn strax epter a nyunda Are Sollaraulldar/ Færast þesser Tijmar um eirn Dag/ fram yper Markid Almennra Ara/sem er ad Þorre kiemur 16 Januarij Goa þann 15 Februarij/ ad ra tyma snerter ecke sierlegan

þta Varnadarære. Þad byrtast med Midsumre a 8 ære Sool aralldar og endast a 9 Aare Soolaralldar/þegar Dominicalis letterne er C.

Sumarauka ær kǫllumþ ǽr þad/þegar vika er lǫgd til Sumars/ so Sumared verde 27 Vikur/skiedur þad þa Sumar jngengur 9 Dag Aprilis/ og D er Dominicalis allt ær ed wt.

Nær Varnadar ær og Sumarauka ær virde j Solarǫlld/ þad kan̄ ad skast aþ þeirre Tǿplu sem stendur j þyrerfarande Capitula/og er giǫrd vppa Soolarǫlld.

Hier epterfylgia nockrar gamlar Rijmreglur vppa Fǫstugang & Sumarko mu a sierhuǫrtu ære Tunglalldar.

Fyrsta Vetur j Tunglǫlld er Fǫstugangur þa Vika er aþ Goe/Sumarkoma j Paaskavi ku/nema Mariumessa a Langafǫstu sie a Midvikudag þa skal Fǫstugangur j midia Goe Sumar a Skijrdag. An

Annan Vetur er Føſtugangur j øndverda Goe/ Sumar j annare Viku Paaſka/ nema Mariumeſſa ſie a Fimtudag/ Føſtudag edur Laugardag/ þa er Føſtugangur er Vika Liþer Þorra/ Sumar j þridiu Viku Paaſka.

Þridia Vetur kiemur Føſtugangur j midia Goe/ Sumar a Skirdag/ nema Mariu meſſa ſie a þridiudag edur midvikudag/ þa ſkal Føſtugangur er vika liþer Goe/ Sumar koma a Fimtudag fyrer Paalmadag.

Fiorda Vetur er Føſtugangur þa Vika er af Goe/ Sumar j Paaſkaviku/ nema Mariu meſſa ſie a midvikudag/ Fimtudag edur Føſtudag/ þa ſkal Føſtugangur j øndverda Goe/ Sumar j annare Viku Paaſka.

Fimta Vetur er Føſtugangur þa Vika Liþer Þorra/ Sumar j þridiu Viku Paaſka/ nema Mariu meſſa ſie a Midvikudag/ þa ſkal Føſtugangur j øndverda Goe/ Sumar j annare Viku Paaſka.

Siotta Vetur er Fostu gangur j midia Goe/Sumar á Syrdag/nema mariumessa sie a Fimtudag/þa skal Føstugangur er vika er aþ Goe/ Sumar j Paaskaviku

Siounda Vetur er Fostu gangur j øndverda Goe/sumʳ j aftare viku Paaska/nema Mariu messa sie a Pridiudag edur Midvikudag/þa skal Føstuga ngur er vika er aþ Goe/ Sum ar j Paaskaviku

Attunda Vetur er Fostu gangur þa vika liþer Gou/su mar fyrer Palmadag e bregst alldrei

Nyunda vetur er Fostuga ngur þa Vika er aþ Goe/Sum ar j Paaska viku/nema Mariu messa sie a Pridiudag edur Mid vikudag/þa sk Føstugangur j midia Goe/sumar a Syrdag.

Tiunda vetur er Festugan gur j ondverda Goe/Sumar j aftarevíku Paaska/nema Mar iumessa sie a Fimtudag þa sk Føstugang̃r er Vika liþer Por ra/sumar j þridiu vikuPaaska

Ellefta

Elleþta vetur er Føstugan̄
gur þa Vika liþer Gou/ Sum
arkoma a Fimtudagin̄ þyrer
Palmadag/nema Mariu mes
sa sie a Fimtudag/ Føstudag
edur Laugardag/þa skal Føst
ugangur j midia Goe Sumar
a Skyrdag.
Tolþta vetur er Føstugan
gur þa Vika er aþ Gou Sum
ar j Paaskaviku z bregst alldrei.
Þrettanda vetur er Føstu
gangur þa vika liþer Þorra/
Sumar j Þridiu Viku paaska
nema Mariumessa sie a Man
udag edur Midvikudag/ þa
skal Føstugangur j Ondverda
Goe Sumar j an̄are Viku Paa
ska.
Fiortanda vetur er Føstu
gangur j midia Goe/ Sumar
a Skyrdag/nema Mariu mes
sa sie a Midvikudag/ þa skal
Føstugangur er vika liþer Goe
Sumar þyrer Paalmadag.
Fimtanda vetur er Føstu
gangur þa vika er aþ Goe/Su
mar j Paaskaviku/ nema Mar
iu messa sie Fimtudag/ Føstu
dag

Dag edur Laugardag/ þa ſkal Føſtugangur j ſndverda Goe/ Sumar j añare viku Paaſka.

Sextanda Vetur er Føſtu gangur þa Vika liþer Porra/ Sumar j þridiu Viku Paaſka/ og bregſt alldrei.

Seitianda vetur er Føſtu gangur j midia Goe/ Sumar a Skirdag/ nema Mariu meſſa ſie Fimtudag eda Føſtudag/ þa ſk Føſtugangur er Vika er aþ Goe/ Sumar j Paaſkaviku.

Atianda vetr j Tunglølld er Føſtugangr j ſndverda Goe Sumar j añare Viku Paaſka/ nema Mariu meſſa ſie Midvikudag/ þa ſkal Føſtugangur er Vika er aþ Goe/ Sumar j Paaſkavike.

Nytianda vetur Tüglølld ar er Føſtugangr þa Vika liþ er Goe/ ſumar ꝥ Palmadag nema Mariu meſſa ſie a Fim̃tudag/ þa ſk Føſtugangur j midia Goe/ ſumar a Skirdag.

Fyrſtu Føſtugangar eru þa vika liþer Porra/ ꝥ ſkedur þa Mariumeſſa a Langaføſtu kie

mur

mur a Sunnudag edur ſÿdar/en
þa Mariu meſſa kiemur fyrer
da dag Paaſka/ þa er Siøvikna
faſta i Februario/ z ſkiedr þad
ecke vtan fiorum ſinnum j Gam
luallo ſem adur er aminſt.

Sijduſtu Foſtugangar eru
þa vika liðer Goe/en fiorum
ſinnum ſkiedr þad j Gømluallo
ad Siøvikna faſta jngange ſo
ſeint/ad Gagndagiñ eina bere
vppa Paaſkadag.

Þad ſkiedur j fyrſta ſiñ þa
lidenn eru af Alldeñe 55 aar/þa
verdur Peturs meſſa Sunnudag
en j 9 viknafoſtu/og ber þana
alldrei opter ſo j Alldiñe þa
er 8 vetur Tunglalldar/ en þo
eft 9 Solaralldar.

Þa lyda 247 aar þar til ad
ſo ber til j aňad ſiñ/og er þa
8 Vetur Tunglalldar en 4 So
laralldar.

Þa lyda en 95 aar og er þa 8
Tunglalldar Vetur en 25 Sol
aralldar/er þetta ſkiedur þri
dia ſiñ.

Þa lyda en 95 aar/ þa er 8
Tunglalldar Vetur en 25 Sol
aralldar/ſkier þad þa j fiorda

D vj og

og ſędaſta ſtä j Gӧmlu ællþ/
Tru pa 30 ar epter ap Aull
orſe.

III

Eitt ſtutt Regiſtur oppa oll
hauz Evangelia ſem ſterhu
arium Helgum deige tilhe
yra/ærið vm kring.

Advventu Sunudagar

I. Evang Matt 21/ vm Jnre
id Chriſti j Borgina Jeruſalē
II. Evang Luc 21/ vm Teikn
a Solu og Tungle.
III. Evang Mat 11/vm ſende
bod Johañs til Chriſtum.
IV. Evang Joh 1 vm ſende
bod Gydinga til Johañem.

Joola Nott Evang Luc.
2/vm Fæding Chriſti.

Joladagur Evang Joh 1/
vm Ordſins Holldgan.

II. Dagur Jola edur S Ste
phans dagur/Evang Mat 23
vm ſending Spamañs Spekin
ga og Skriptlærdra.

III. Dagur Jola edur S Joh
añis dagur Evan Joh 21/vm
eptergyigd Peturs ⁊ Johañis
Poſtula.

Suñ

Sunudagin mille Jola z Ny
års/Evan Luc 2/vm Spadõ
Simeonis z Aunu Spakonu.
A Nyarsdag Evang Luc 2
vm Vmskurn Christi
Sunudagin mille Nyars z Pre
ettanda/Evang Matt 2/ vm
Barnamord Herodis Kongs.
A þriggia Kõga dag edr Þr
ettanda/Evã Mat 2/vm Vit
ringana af austur Alpu.
Sũnudagar epter Þrettãda
I. Evang Luc 2/vm Jesū to
lf vetra kienande j Musterenu
II. Evang Joh 2/vm Brwd
kaupid j Cana.
III. Evang Matt 8/vm Hreĩ
usan þess Lykþraa/og vm þe
Jktsiuka þion Hundrads höf
dingians.
IV Evã Matt 8/vm Skipsfer
Christi og Siaparens Olgu.
V. Evãg Matt 8/vm þ goda
Sæd og Jllgresid.
VI. Evan Matt 17/ Pacdar
giörd Christi þ openberã E
vangely
A Kyndelmessu Evã Luc 2
vm Hreinsū Maria/z Simeo
nem gamla.   Synu

Nijuvikna fostu Sunudag*
I Evang. Matth. 20 Vm Leiging Verkamanā j Vijngardinū
II -Evang. Luc. 8. Vm þad Fergallda Sæde.
Sunudaginn j Fostu ingang
Evang. Matt. 3 Vm Styrn Christi.
Sunudagar j Fostu.
I Evang. Matth. 4. Vm Freistingar Disipulsins vid Christum a Eydemørkune.
II Evang. Matt. 15 vm Cananeisku Kvinnuna.
III. Evang. Luc. 11. Vm vtrekning Diøfuls þess er Dumbe var.
IV. Edur Midfostu sunudag Evang. Joh. 6 vm Sædning Fimm þusund Manna med Fimm Braudum z tveimur Fiskum.
V. Edur Passionis Sunudag Evang Joh. 8 Vm Gydinga villande Gryta Jesum.
Bodunardag: Mariæ Evang. Luc. 1 Vm Bodan Gleenadarens Guds Sonar af Englenum Gabriel.
Palmasunudagur Evange
Matt

Matt. 21 vm Jnreid Christi j Borgena Jerusalem.
Skyrdagur Evã. Luc. 22 vm Kuolldmaltijd Drottins.
A Pa kadagin̄ Evã. Marc 16/vm Vppriſu Chriſti ⁊ Rek-ſu Kuenfolks til Grafarennar.
II Dag Paſka Evan. Luc. 24. vm þa tuo ſin̄ geingu til Emaus
III Dag Paſka Evã. Luc 24. vm Opinberan̄ Chriſti ⁊ Lære-ſueinum̄ þa hn̄ ſynde þeim he-ndur ⁊ Fætur.
Sun̄udagar epter Paſka
I. Evã Joh 20/vm komu Je-ſu ad luktū dyrū til Læreſuei-nanna/Jtē vm Tomā Poſtula
II Evan Joh 10/vm þañ goda Hyrder ⁊ Saudahuſed
III Evan Joh 16 vm þn̄ Lijt-ed tijma ſin̄ Chriſti ſeiger Læ-reſueinarner mune ſia ſig ⁊ ec-ke ſia ſig
IV Evan Joh 16/vm Heim-ferd Chriſti til Fødurſins/ſ-[illegible] hn̄ ſende ⁊ Hyrerheit H. A. [illegible]
V Evan Joh 16 vm B[illegible] til Fødurſins ⁊ Jeſu N[illegible]
A Vppſtigningar [illegible] dag E-vang Marc 16/vm w[illegible] [illegible]ending Poſt

Postulaña vm allañ Heima/ og Himnafør Christi.
VI. Evang Joh 15/Fyrerheit Heilags Anda og Fyrersøgn Ofsoknar Postulañac
A Hvijtasunu Evang Joh 14/vm sending Heilags Anda og Fridargiøf Jesu Christi.
V. Dag Hvijtasuñu Evang. Joh 3/ Vm Elsku Gudo til Heimsins
III Dag Hvijtasuñu Evã Joh 10/vm Dyrnar Saudahussins
A Trinitatis Suñudag/ Evang Joh 3/vm samtal Christi og Nicodemi.
Suñudagar epter Trinitat
I. Evang Luc 16/vm þañ Ryka mañ og Lazarum
II. Evang Luc 14/Vm þa stoeru Kvølldmaaltyd og Bodomenna.
III. Evang Luc 15/Epterlyking vm þa Hundrad Saude og tyu Peninga.
IV Evang Luc 6/Aminking Jesu Christi til Kareslueina ta/að þeir være Myskunsamer/og Fordæmdu ei adra/Item Epter lyking vm leidsu þess blinda

A Jons messu Baptista/
Euang Luc 1/um Fæding Jo
hannis Skirara og Lofsaung
Zacharie
A Vitiunardag Marie
Euan Luc 1/um Vitian Ma
rie til Elizabeth og Lofsau
ng henar
V. Sunudag epter Trinit. E
uan Luc 5/um Veidiug Jesu
af Skipenu a Fiskedrætt Petro
VI. Euang Mat 5/um Rieck
læte Skriptlærdra z Phariseo
VII. Euang Marc 8/um Me
ttan prioggia husunda manna af
7 Braudu z faeinum Fiskum.
VIII. Euang Matt 7/ um Fa
lsspamenn sem koma j Sauda
klædum.
IX. Euang Luc 16/um hann
Rangláta Rádsmann.
X. Euang Luc 19/um Grat
Christi yfer Jerusalem.
XI. Euang Luc 18/um Pha
riseann og Tollarann.
XII. Euang Marc 7/um hin
Dauþa og Malláusa
XIII. Euan Luc 10/um Lög
vitringen item Epterlgkingin
vm

vm þann sem hrasade a medal Ræningia
XIV Evang Luc 17/ vm þa tiju Lÿkþraa men
XV Evang Matt 6/ad eing in kañ tueimur Herrum j senn ad þiona
XVI Evang Luc 7/Vm Ekkiunnar son af Naim
XVII Evang Luc 14/Vm þañ watnssiuka/Item Eptterlyking til þeirra sem mettrust epter fremstu Sætum

A Mychaelis messu Evang Matt 18 vm vngmennid sem Jesus sette midt j millum Lærisueinanna
XVIII Evang. Matt 22/vm Løgvitringinn sem spurde huat et hæsta Bodord være j Løgmalenu
XIX Evang Matt 9 vm þañ Halfvisna mañenn
XX Evang Matt 22/ Eptterlyking vm Kongiñ sem Brwdkaup gi͏ørde syne synum & vm Brwdkaups klædiñ
XXI Evang Joh 4/vm Son þess Konungslega Mañsins hu
er

ar ſtukur ſat til Capernaum.
XXII Evan Matt 18 Epter lyking vm Kongin ſem reikna vellde vid þiona ſijna/og vm þan Omyſkunſama Samlags þion
A Allra heilagra meſſu Evang Matt 5/Guðrtcr riette lega ſæler falleſt
XXIII Evang Matt 22/vm Peningſins Mynt og Yper ſkript
XXIV Evang Matth 9/vm þa Konuna ſem Blodþall þa ðde j 12 aar Jtem vm Höfdi ngſans Dotter ſem Jeſus vpp vakte aþ Dauda
XXV Evang Matt 24/ vm Suiuirding Forcydſluſtar og Forcyding Jeruſalem
XXVI Evã Matt 25/vm Til komu Mañſins ſonar og ſijda ſta Dom
XXVII Evang Matt17/ vm Forklaran Chriſti a Fialleinu Tabor

Nu epterþylger ein Almeñi leg Tabla vppa ſierleguſtu þrararnlega arſins tymæ

Gillencralo	Suaub. bokstaw	Midur vetz	1 X viina pasta	Mille Jala z 7 vitnazostu		Sis vitna pasta	Pmikaragur	Zumae.o
		Jäner		D	D	Fe	Mr	Ap
v	D		18	5	3	1	22	9
	E	10	19	5	4	2	23	10
rin	S	11	20	5	5	3	24	11
ij	G	12	21	5	6	4	25	12
	N	13	22	6	0	5	26	13
x	B	14	23	6	1	6	27	14
	C	15	24	6	2	7	28	15
xiijx	T		25	6	3	8	29	9
vij	E	10	25	6	4	9	30	10
	G	11	27	6	5	10	31	11
xv	F	12	28	5	6	11	1	12
xv	A	13	29	7	0	12	2	13
	B	14	30	7	1	13	3	14
iij	C	15	31	7	2	14	4	15
i	D		1	7	3	15	5	9
	E	10	2	7	4	16	6	10
ix	F	11	3	7	5	17	7	11
	G	12	4	7	6	18	8	12
xvij	A	13	5	8	0	19	9	13
vi	B	14	6	8	1	20	10	14
		Jan	Fe			Feb	April	

Opstigning dag	Huitesuns	Sardezar	Mictelsmesz	Petruin	Gundepe Er	Jolepaska	
..l	Maij	Jul	Oct		Novem		
30	10	21	16	16	27	29	—
1	11	22			27	30	
2	12	23	11	11	27	1	Decemb
3	13	24	12	12	27	2	
4	14	25	13	13	27	3	
5	15	26	14	14	26	27	
6	16	27	15	15	26	28	
7	17	21	16	16	26	29	Novemb
8	18	22			26	30	
9	19	23	11	11	26	1	Dece
10	20	24	12	12	26	2	
11	21	25	13	13	26	3	
12	22	25	14	14	25	27	Novemb Dece
13	23	27	15	15	25	28	
14	24	21	16	16	25	20	
15	25	22			25	30	No
16	26	23	11	11	25	1	
17	27	24	12	12	25	2	Decemb
18	28	25	13	13	25	3	
19	29	26	14	14	24	27	
Maio	Maij	Jul	Oct				

Gyllenetalid	Sunnud. bokstafr	Midur vetr	IX vikna fasta	Mille Jola e 7 vikna fostu		Sio vikna fasta	Paskadagur	Sumared
		Ja	Fe	W	D	Feb	April	
	C	15	7	8	2	21	11	15
xvi	D		8	8	3	22	12	9
iij	E	10	9	8	4	23	13	10
	F	11	10	8	5	24	14	11
xi	G	12	11	8	6	25	15	12
	A	13	12	9	0	26	16	13
xix	B	14	13	9	1	27	17	14
viij	C	15	14	9	2	28	18	15
	D		15	9	3	1	15	9
	E	10	16	9	4	2	20	10
	F	11	17	9	5	3	21	11
	G	12	18	9	6	4	22	12
	A	13	19	10	0	5	23	13
	B	14	20	10	1	6	24	14
xvj	C	15	21	10	2	7	25	15
		Jā	Feb		Mar		April	

Utskyring Tøplunnar.

Þesse Tapla vysar gløgt til allra Lantyda og afiara hræranlegra tyma Arsins/so er kann bregdast/ef hun riettelega skilst/en so ef Tøpluna skilia sem

Vppstigning dag	Huitasunna	Fardagar	Midsumar	Veturn.	Sunnud. ept. Tr.	Jolafasta	
lis	Maig		Jul	Oct		Novem	
20	30	27	15	15	24	28	Decem Novem
21	31	21	16	16	24	29	
22	1	22			24	30	
23	2	23	11	11	24	1	
24	3	24	12	12	24	2	
25	4	25	13	13	24	3	Decemb Novemb
26	5	26	14	14	23	27	
27	6	27	15	15	23	18	
28	7	21	16	16	23	29	
29	8	22			23	30	
30	9	23	11	11	23	1	Decemb
31	10	24	12	12	23	2	
1	11	25	13	13	23	3	
2	12	26	14	14	22	27	
3	13	27	15	15	22	28	
Jü	Jü	Ma	Jul	Oct		Novem	

epterfylger.

Fyrst skalltu leita vpp Tu-
nglsalldar Kreed og Sunudags
Bokstafinn/ (sem aro er þu villt
vita/) Solaralldar og Tungl-
alldar Tøfluñe/ sem standa (sga

ast j 2 Cap. Þa þu heffur nu
þad þugstueggia funded / þa
tak Gyllenetaled þess ára / og
leita þad vpp j þessare Tøflu
j fyrstu Rødinne til vinstre ha
nd^{r} / lijt sydan til Bokstafanna
sem standa j næstu Rødinne / og le
ita vpp Suñudags Bokstafinn
þess árs / eñ vilie so til ad sa
Suñudags Bokstafur standist
a vid Gyllenetaled / þa skal hañ
ei taka helldur hañ sijøunda fy
rer nedan hañ / þui sa Stafur
kiemst ecke nær Tølunne / eñ næst
fyrer nedan hana / hana kiemst
og ei fiær eñ sijøunde fra heñe
Þa þu heffur nu stafiñ fundid
þa sier þu huert yfer fra hønn
um j Tøfluñe alla hræranlega
tijma og Hatijder Arsins / alla
Kynuna wti giegn ꝥ alment
ær er / eñ sie Hlaupaar / þa skal
reikna þssa tijma allt til Mat
thiam semer sa 24 Dagur Fe
bruarij ettt giegnt þm fyrra
Suñudags stafnum / eñ hina al
la sem þar epter koma skal rei
kna giegnt þeim seirna Suñu
dags Bokstaf / og stendur sa sta
fur fyrer ofan hiñ j Tøflunne.
Eñ

En þa komed er nedarlega i Tøpluñe so hun endest ecke lei ngut/ þa skal telia vid aptur fra Upphafe.

Merk hier um þa þria hø ferdanlega Arsins Tyma/ Mid iafnvetur/ Midsumar/ og Vet rarkomu/ huøriumm Rymspille rs ar nockud brtala/ ad þesse þetr sie i Tøpluñe/ þᵛ sem aud an edur Billed er/ z sie þa Rym spillers ar/ þa kiemur Þorre edur Midurvetur þar 16 Ja nuarij/ Midsumar 17 Julij/ Vetur 17 Octobris/ en sie ecke Varnadar ar/ þa kiemur Þor re þar 9 Januarij/ Mittsumᵛ 10 Junij/ og Vetur 10 Octo bris/ Þorra Rymspiller er 9 Ar Solarallbar/ en Mittsum ars og Vetrar Rymspiller skie dur 8 ar Solarallbar.

Nota. Manuderner sem standa Skamstafader/ i efstu og nedstu Lynu Tøplunnar/ seigia til a huøriumm Werge Manader sierhuør Tyd iafnal le/ so so eirn Manudur byr iest i midre Tøplunne/ þa man sia huor hann sie i nedstu

Tŷnuke. Enn epsta Tŷnan set
ger til pyrerparande manada.

I Exemplum

Eg vil vita nær hræran legar Arsins edur jafnalla a pui are/pa Datum skripast 1671/pa er Gyllenetaled 19/ Sunudags Bokstapur A. Fyrst leita eg vpp Gyllentalid/ j pyrstu Rød Tøplunar til vinstre Handar/og pinn eg par ypper pra B/Sydan leita eg epter Sunudags Bokstapnum nidur epter/ huørn eg pinn hridia pra peim sydasta j Tŷnunne. Huert yper pra pessū stap Pa siest nær ad aller hræranleger Tŷmar pess Ars byriast/ sem er/Midurvetur/edur Porre kiemur pā 13 Januarij. Huit napasta 19 Febru/J mille Jola og Siøviknapøstu eru riett 10 vikur/og einginn Dagur ad auk/ Siøviknapasta kiemur 5 Februa. Paskadagur 23 Aprilis/Sumar 13 Aprilis/Vppstigningardagur 1 Junij. Huitasunna 11 Junij/Fardagr 25 Maij Midtsumar 13 Julij/Vetur 13 Octobr. Sunudagar epter Tr

initatis

nitatis verda tuttugu e þrjár
Jolafasta kiemur 3 Decemb.

2 Exemplum.

Eg vil vita hveranlega
Arsins tyma þa Datum skrif
ast 1572 þa er Gyllentaled 1
Fyrre Sunnudags Bokstafur
C / Leita eg fyrst upp i Töfl
unne / Gyllentaled / sydan Sunnu
dags Bokstafinn / Þar sie eg i ly
nunne huert nidur fra hinn / Þar
ra ad skoda þa 12 Januarij / xxvu
viknafastu 4 Fe. Vikr a mille
Jola og fostu 7 / Dagar 6 / Gio
viknafasta 18 Febr. sydan leita
eg up setrna Bokstafenn sem er
F Hvör er stendur næst fyrer
ofan hann fyrra. J lynunne fyr
er fra honum / sie eg Paaska ko
ma 7 Aprilis / Sumar 11 April
is / Uppstigningardag 16 Maij
Hvytasunnu 26 Maij / Fardaga
23 Maij / Midsumar 11 Julij
Veturinn 11 Octobris / Sunnuda
gar epter Trinitatis verda 25
Jolafasta kiemur 1 Decembris

3 Exemplum

Eg vil vita hveranlegar
Arsins tyder / þa Datum skrif

 ast

ar 1679/ þa er Rijmspillers ar/Gyllentaled 8/Dom. B. Þa leita eg þetta vpp j Töplune/ z sie eg þa Þorra koma 10 Jann. IEvitnaþøstu 16 Febr. og so þramveigis/ þa er audr þyrer Midsumre og Vetre/ enn med þui þetta er Varnadarar þä seige eg Mittsumar koma 17 Julij/enn Vetur 17 Octob. Aþears eþ þ være eige/þa kiæme þar Midtsumar 10 Julij/ enn Vetur 10 Octob. og er þet þa so stuttlega aminst vm Toþ lunar Vtskyring/Epterþylger ein Rijmvijsa/ vm Loghælgd er a huørin Are.

Loghelgar hier þylgia/
Nyest Sol/Paskar/Jolin/
Tueir huørium tilheyra/
Tel Vmskurn og Stiornu/
Guds son Gat og Vitiar/
Gaþ Forn/hann vard haþenn/
Skijrarinn og Einglar/
Aull Christs Niu riettrund

Annur Vijsa vm Arsins Vitnatal/þra einum Messu deige til annars.

Mich

Michel/Marteirn/Jolin/
Moder hrein / Guend/ tus
Sueina/
Barnabam Brot Mariu/
Bil sex vikna huort skilur/
Ad Aptoku og Michel/
Einar þim̃ huort reinast.

Cap IV
Um þær sio Planetur og tolf Himensins Teikn/ þeirra Nøfn/ Nattu og Verkan

Planetur kallast ødru Nafne Stellæ Errantes/ edur Rafande Stiørnur/ eckc af þui þær hafe ey sinn vissan Gang-so sem adrar Stiørnur/ helldur af þui/ad þad er ei jafnann sama Bil/ edur lijk Leingd/a millum þeirra Innbyrdis/ Ei helldr millum þeirra og hinna añara Stiarnañа/sm̃ eru a Cœlo Stellato/ edur þeim Styrnda Himne/ þyrer ned ann huørn Planeturnar hafa sinn Gang. Eru þær sio ad

Reig Tølu/

tølu/e heyur sierhuse sitt. sier deilis Teikn. sem hier ab ma sia:

1 Saturnus	Teiknast so	♄
2 Jupiter		♃
3 Mars		♂
4 Sol		☉
5 Venus		♀
6 Mercurius		☿
7 Luna		☽

Saturnus er efstur ab Planetunum og næst under Firmamento edur Festingar himnenum/ synest Bøckbleikur ad Lit/ ei synest hañ stor Stiarna eñ er þo halldiñ meir eñ 90 sinnum stærre eñ Jørdeñ/ Heñ wrendar siñ Proprium Motum/ edur eigentlegañ Gang/ fra Vestre til Austurs a 30 arum/ Nattura hañs er hall deñ Melancholisk edur Køld og þurr

Næst Saturno er Jupiter glad og stoor Stiarna/sem er halldeñ ad vera meir eñ 95 sinnum stærre eñ Jørdiñ/wrend ar Gang siñ Hrimiñ umkring j tolf aar/ þesse Planeta heyur gooda og tempraða Natturu sem

sem er/heita og vóra/epter þui sem Astrologi hallda

Þar næst er Mars Raud leitur ad lit/skiell syndar/enn þo meir enn Helminge stær er enn Jørdin/ wendar Hring sin j tueimur árum/Þesse planeta er hallden Cholericus edur heitur og Þurr

Næst Marte hefur Solin sin stad/huør ad er fegurst allra Stiarna/eirnenn og so stærst þui hun er halldinn meir enn 166 sinnum stærre enn Jørdenn/ Hun wendar Gang sin j eitt ár/Solin er mitt a mille Planetana so sem Kongur/ Þui hun meddeiler ei alleinasta öllum Heimenum Liós og Byrtu helldur og so stodar hun til med sinum Varma/ad Jørdin ber Gras og Groda/og lifande Skiepnur a henne eiga gagn/huør epter sinu Ede/so sem sialfur Gud Solarennar Skapare og Herra hefur þad mióg Dasamlega nidurskickad og tilsett/huar af/ bland annars oss byrtar Gudrækelega ad hyggia hans tilhlyde Speke og oendanlegt

Almætte/ og hañ sem er sü Dyrdlega Riettlætisins Sool Par p ad lopa/ottast og elska.

Næst Soluñe er Venus glød a skynande Stiarna/ ei syj dur eñ Jupiter/og synest vel so stor sem Jupiter/ þo hun sie halldeñ 27 sinnum minne eñ Jørdinn/ Hun endar sin Gangbring eitt Aar sem Solenn og geingur hun allldrei miøg langt þra Sooluñe. Stun dum geingur hun pyrer Sol une og kallast þa Phosphorus og Morgun stiarna/Stun dum epter/kallast hun þa Hesperus og Kuølldstiarna/Nat tura hennar er nockud/ Phlegmatica/þad er køllld og Vot/ enn þo tempererud.

Mercurius kiemur næst Vencre/er lios Aliis/minstur allra Planeta/ sicst allskialld ann vegna nalægdar sinnar vid Solena/ Henn wtgeingur Gring sinn a Aars tyma eins og Solinn og Venus. Natt ura hans er ymislegt/hui med køllldum Planetum er hañ kall dur/med Heitum heitur/ med Vet

Petum Votur/et. Epter Af trologorum Meining.

Nest allra Stiarna og Planeta er Luna edur Tungl ed/sem er halldid 39 sinnū minna enn Jørdenn/Vtgeingur sinn eigenlegañ Gang fra Vestre/til Austurs i 27 Daga vel so Natturu Tunglsins er følld og vot/Verkan hess og Kra pt stæum vier Dagleg a marg vyslegann/ i Sionum Flod og Fiøru/Storstrauma og Fi skegang A Lande ymeslega Hegdan Skiepnaña/til Heilsu fars og annars/ J Lopteinu Ombreiting Vedrattunnar/sins Tungled hefur Gud skickad ad lysa Nottunne/so sem Sólenn lyser Deigenum/ Gen. 1. Pad hefur sitt Lios af Solunne/ huar pad upplyser avallt vel ad Helmninge/ho oss sem a Jø rdunne buum synest hess Byrta vaxa og mynka/epter hui pad fiarlægest edur nælægest Sol ena. Tungled kañ ei fyrre ad siaft enn fyrsta Dag epter Samteingingu Solareñar og hess

Fimm eru þaug teikn sem al
mennelega plaga ad siast i Al
manockum vm Samkomu og
adskilnad Solar og Tungls
og annara planeta/ og kall
ast þaug Aspectus.

Fyrst er ☌ Conjunctio/ þ
er Samtenging/ þegar tuær
planetur koma saman a Him
nenum i einum stad.

Þar næst er ⚹ Sextil/ þe
gar siötte partz Circuli edr Hri
ngs er i millum tueggia Plane
ta/ þ skiedur a mille Solar og
Tungls/ þa lidner eru fra Ku
eikingunne 4 Dagar/ og aptur
þa lidner eru 26 Dagar.

Þa er □ Quadrat/ þegar
Fiordungur eins Hrings er a
mille tueggia Planeta/ þ skied
ur mille Solar og Tungls/ þa
Tungl er 7 Natta/ og 22 nat
ta epter Kueikingar tølu.

Þa er △ Trigonus/ þegar
þridiungur Hringz er mille tu
eggia Stiarna/ mille Solar og
Tungls/ skier þ med 11 Natta
og 19 Natta Tungle.

Enn þegar halfur Hringur
er

er mille tueggia Planeta þa er ☍ Oppositio/so sem skiedr mill Solar z Tungls mz 15 nætta Tungle þeger þad er fullt.

Ad vita huad fyrer ordid er af Tunglenu þeger þad sest á Kuelld/ Natt/eda Morgun tijma/ j sierhuerium Aspectu sem strax var umtalad.

Tungl 4 Nætta

Sie þad j Sudre/þa er Klucka 3 epter Middag/j Vestudre 6/ j Vestre 9.

Halft Tungl edur 7 nætta

sie þad j Sudaustre/er Klucka 3 e.m. j Sudre 6/ j Sudvestre 9/ j Vestre er Midnætte.

Tungl 2 Nætta

J Austre er Kluckan 3/ e. m. j Landsudre 6/ j Sudre 9/ J Vestudre Midnætte/ J Vestre er Kluck. 3 fyrer Middag.

Fullt Tungl eda 15 nætta

J Landnordre er Kluckan 3 e.m. J Austre 6/j Landsudre 9/ j Sudre Midnætte/j Vestudre 3 fyrer Middag/ j Vestre 6/j Nordre 9 f. M.

Tvi Tungl

Tungl 19 Natta.

J Austre er Kluckan 9 e.m. j Landsudre er Midnætte/ j Sudre 3/ pi m. j Vestudre 6.

Tungl 22 Natta.

J Landsudre er Kluck 9 e.m. j Austre er Midnætte/ j Landsudre 3/ p m, j Sudre 6/ fyrer Middag.

Tungl 26 Natta.

J Landnordre er Midnætte/ J Austre Kluckan 3/p. m. J Landsudre Kluckan 6/ fyrer Middag.

Fyrer ofan Planeturnar er Firmamentum (sem strax var sagt) huørt ed og suo kallast Cœlum Stelliferum edur sa Styrnde Himen/ a huørium ad eru Stellæ fixæ edur þær fǫstu Stiørnur/ huøriar ætíd eru iafnlangt bæde fra Jørdunne/ suo og huør fra annare A medal þessara Stiarna eru Signa Zodiaci/ sem vier Almennelega køllum Solar Merke edur Teikn. Þaug eru tolf ad Tølu sem eftterfylger.

Hrut

1 Hrwtr m. ♈
2 Vxa m. ♉
3 Tuybura m. ♊
4 Krabba m. ♋
5 Leons m. ♌
6 Jomprwr m. ♍
7 Metaskala m. ♎
8 Scorpions m. ♏
9 Skotmans m. ♐
10 Steingeit m. ♑
11 Vatobera m. ♒
12 Fiska m. ♓

Sem þessum Teiknum

J þesse tolf Merke geing ur Solin̄ Aarlega og vtvelur hun Manud j hvørin Merke og fremur þar sinar Verkan̄ er epter sierhvørs Merkis Natturu.

Aries edur Hrwturin̄ er heitrar Natturu/ en̄ Vxen̄ kalldrar z þurrar/ Þa Solin̄ er j þessum Merkium bræder hun̄ Snio z Klaka/ þerrar Jørdun̄a/ z tilbyr hana til plogsins.

Tuyburar eru heitrar og votrar Natturu/ en̄ Krabben̄ kalldrar z votrar/ j þeim Merkium orkar Solin̄ Vøxtu so Græsed z Korned betur grær.

Kiøn

Lioned hefur heita og þur
ra Natturu/ eff Jöprwen tem
piar þar hita med Kulda sy
num.

Mekaskaler eru heitar z
Vetrar Natturu/ þa hefur
Solin med hita synum z Vok
wa/glæded Jördinne Avöxt/ so
Gras og Korn hefur þa nad
synum Bloma.

Scorpionin hefur kallda
og vota Natturu/ En Skóc
madurenn neckud þurrare z he
itari/ þa Soolin er j þessum
Teiknum/mynkar Blome Jar
darennar og Grasid visnar.

Steingeitin er kalldrar og
þurrar Natturu/tillikur Jör
dina med Froste og Snioum/
ad hun þess betur pae geyme
sitt Sade/Sama skied medan
Solen kuclur j Vatnsbera og
Fiskum/og koma þa opt mesku
Frost og Sniovar.

Cap V

Lited Prognosticon/ vm
Arlegt Vedrattu/ar/ ekrnin
Aeyerde/epter þm sioruni Fi
ordungum Arsins/ sem z vm
Vinda

Vinda z Kranckdæme/ Item Vm Bød Lækningar z Blodtøkur/ epter þui sem lærder Menn hafa af Natturlegum Orsøkum observerat.

I

Eudoxus einn merkelegur Astronomus hefer observerat at hafa og reint/ ad nærre sama Vedrattufar z sømu slags Vindar yrde a einu og sama Lande/ ad lidnum fiorum Arum/ huøria Eudoxi Reglu plinius Citerar nockrum sinnum. Henricus Rantzovius gefur soddan Ordsøk hier til/ ad so sem Revolutiones Aftorum mundi/ komi epter a fiordahuøriu are/ til sømu Merkia/ z nær til sama Takmarks/ so verde z so Vppgangur z Nidurgangur Stellarum Fixarum vm sama leite/ ad lidnum fiorum arum huør myked valldr ad sama Vedurleg verde nær Daglega fiorda huørt ar.

Vm Vppgang og Nidurgang þeirra heilstu og Nafnkunnugustu Stiarnna/ er nock ud æmuist j Ryminu/ ſ nedan

hafan

huorn Manud/huad skiliast á epter þm Parallelo sm geingr yper midt Island/ z hefur þet ta opt og tydum nockud vppa sig/so sem Larder Men hapa observerad/ en tydum skier þ og so ad slykt geingst ei epter velldur þui þad þa ad adrar Planetur hindra þann effect um/ suo ei fram kome.

Samle Ranzovius skrifar sig opt heyrt hapa af forfþrn um Stormønnum ad þeir hape fornumed af langvarande Reinstu/mestu Siafarolgu/ z sterstu Storma ad skie/tueim stun á mrc hnørtu/ sem er 14 Døgum fyrer og epter Paaska/ og 14 Døgum fyrer og epter Michaelis Messu.

Medal Planetanna orkar Tungled eckr syst Vedrabrygda sierdeilis þa þad er nytt og fullt/sem sa kuad er so mællte.

Med Tunglkomu fru þu þ
Og sem þier giætne slyka/
Vedrabrygde von er ad/
Vijst med fullu lijka.

Þa Tungled geingur i
þad

þad Teikn sem er vöxtar Na-
turu/gjörer þad opt Vatu/
og þa þad er j köllu Teiknе
orkar þad Kullda.

Ap Tunglsins Lit haf-
þa þeir Gämlu og suo greet
ed til vm Vedrattu-far/ ept
er þui sem þesse Vysa blio
dar.

Rauda Tungled voxtar vind
Vatan bleiku blyder/
Skyne vp med skiærremynd
Skyrvidre þad þyder.

II

1 Þa Vored prämepter se
ingra er miøg Vatusamt og
Fuktugt/þa merker þad lytett
Avøxt/sie þad kallt er setngro
ed/ en sie Vored þurt/ þa bod
ar þad ad søñu lytett Avøxt/
en þo godan.

2 Sumarid miøg Vetfsa
mt/gjörer jlla Niktun Graffi
ns z Avartarens/ en sie þad
þurt/þa merker þad lytett A
vøxt/en þo heilnæman. Sie
þad miøg Heitt/ er hætt vid
Siuk

Sjukdomum/ eñ kallt Sumar er heilnæmara/ þo þa verde ſe ingroed.

3 Hauſted Vætuſamt bod ar Kornedlu a epterþylgiande Are/ eñ þurt þuert ȷ mote/ Ze tet Hauſt er ei heilſuſamlegt/ eñ kallt Hauſt er ſkadlegt þyr er Avoxtiñ.

4 Veturñ kalldur og þurr er godur / eñ ſie hañ wetgſku kalldur/ er hañ ei goodur þyr er Rykur og Sæde/ heitur og votur er oheilnæmt bæde Mo ñum og Sæde/ Medalmæta Snioar þrioþga Akur z Win ge/ þui þeir deida Orma ȷ Jør duñe z var na heñe oþur kulda

I Suma þegar þeſſar þier ar Artijder eru aſiadhuført oþ heitar/ oþkalldar/ oþvotar eda oþþurrar/ þa bodar þad Hard inde Mññum og Fienade.

III

I Vindaña Nattura miſ munar epter þeim Løndum z Plaſſum ſem þeir aþblaſa z yþ erþara. Þa þeir koma aþ Sid eru þeir kallder og Vætuſem

er

er/ Pa þeir blása aþ kølldu Lande eru þeir kallder/af vør mu Lande varmer.

2 Norder Vindar kiæla Þu rka/og giøra Heidrykt/eñ hrg er Vindar varma/vøkta z giø ra Døgg og Vrkomu.

3 Nordan Vindar eru kall der og þurrer/Sunañ Vindar varmer og Vætusamer/Vestañ vindar votcr og kallder/enn Austañvindar Heidrykter og þurrer/ Austanvindar liggia nidur vm Nott eñ vexa med Solu/kome þeir med Døgg ad Morgne(huad sialldan skier) þa hallda þeir þesse allañ dag wt.

Merk. Nordanvindr es hiñ heilnæmaste/ Sunanvindur o heilnæmaste/ Austañvindur z Vestanvindur medálmæta.

IIII

Vm Krankdæme/dæma ma rger aþ Arsins Fiórdungum. Þui Hyppocrates seiger/ad þ sie Heilsusamlegt og heilnæmt Ar/þegar sierhuør Arsins Fi ørdungur helldur sinu eigin legu

legu og Náttúrlegu Tempera
ment/so sem/þegar Vored er
varmt z vott/ Sumared heitt
og þurt/ Hausted kallt og þu
rt/og Veturin kalldur og vot
ur/enn þo alle þetta hæfelega.

Þess vegna/ þegar Vored
er þurt og Stormasamt/þa er
gømlu Følke miøg hætt/einnen
þeim sem eru Pituitosi.

Þegar Vored er og votsamt
er hætt vid Kølldu/sie þad ka
llt og Vindasamt/ er hætt vid
Kláda og Ukomum.

Ey Sumared er ofur heitt
og þurt er hætt vid Kølldu e
Høfudverke/Enn sie þ Votsamt
vid Kueisu og Take/ Nockud
kallt er gott fyrer þa/sem eru
Biliosi/Enn Heidrijkt er gott
þeim ed eru Pituitosi.

Hausted er Næturlegt/ef
þad er ofheitt edur of vott/
þui þa fylgia þui optast hard
ar Sotter.

Veturin er og oheilnæm
ur sie hann annad huort of=
heitur edur ofþurr/þui þa ki
emur hann med Høfudsvijngl/

Hosta/Hriglur og Þyngsle/og annad hußlyte.

Nie til sest nockud vm Sædverk/ Fiskerij/ og nær gott sie ad hoggua Eykur og Trie/ so Men meige vi ta huad edrer hafa þi er vm halldid.

Þa Tungled er j Krabba Jomfrw. Metaskalum og Steingeit/ hallda Astrologi gott sie ad Saa/ En þa Tungl er j Vxa og Vatsmanne/hallda þeir gott ad Planta Eykur.

Fiskerij er best hallded med Vaxande Tungle/ þa Tungl er j Krabba og Fiskum.

En Eykur vpp ad hoggua er hentugast fra Soolstødum a Sumar til Soolstada a Vetur/ og sierdeilis þy er slafzt Skammdeiged/ fra fullu Tungle til sidasta quarters/ þegar Tungled er þ nedan

Hort

Horizontem/ ſe ſoddañ obſer verat/hallda marger ad Tried mune et audvelldlega møſkvaſt edur racna

1 Vm Blodtekut plaga go der Lasknarer ꝥyrſt ad athu ga Mañſins Alldur/ hans Natturu edur Complexionem Tunglſins ſtad og Allrur/ar ſins tyma og Lykamans par ta og Tide ſem Blodid ſkal ad takaſt.

2 Vngu ꝥolke er henrug aſt Blod ad taka med vaxa nde Tungle/ eñ gømlu Folke med mynkande Tungle.

3 Þa Tungled er j Krabba og Fiſkum ma Blod taka þm ſem eru Cholerici/ þad er heit rar og þurrar Natturu/aꝥ øl lum Lykamans pørtum/nema a Brioſtenu og Fotunum.

4 Þa Tungled er j Nru ts merke og Skotmañe/ma Bl od takaſt Phlegmaticis edur þeim ſem eru Votrar og kalld rar Natturu/ aꝥ øllum Lyk amans

amans Limum nema a Høfde
og Kærum.

Þa Tungled er j Meta
skalum og Vatsbera/ma Blod
taka Melancholicis edur þm
sem eru kalldrar og þurrar
Natturu/ af øllum Lykama
ns Limum/ nema a Lendunū
og Fotleggiunum.

6 Blod skyllde ei takast þa
Tungl er j Tuybürum/ Lione
og j seirne Part af Metaskal
um/Item j fyrstu tolf Grade
hus Scorpionis/Ei skyllde he
lldur Blod takast/þa Tunglid
er j þeim Teiknum sem Jard
nesk kallast/ suo sem er Vxe/
Jomfru/og Steingeit.

7 J Jafndægrum og Sol
stødum skal ei Blod taka j 20
Daga/ei helldur þegar Myrt
us og Mercurius ryvaande mz
Soolu/ne þa Pleiades ganga
under med Solu(þuad allt st
æst kan j Rumenu)Ei ma hel
ldur Blod taka m̄ d nyu Tun
gle/j þrie Daga fyrer og ept
er/ecke helldur med fullu Tun
gle j þeilan Dag fyrer og ept
er. Ei er Blodtaka helldur

gød med halfu Tungle/ vtan
ſtor Naudſyn krefie/ þo er bet
ra ad brwka bæde Blodtøkur/
Bød og Lækningar a þeſſum
Tymum en midur parte.

8 Pad er og ſo athugande
epter Ptolomei meining/ ad
Mönnum ſie ei ſkorið a þm Parte
Lykamans ſem er vnder þui
Teikne ſem Tungled er þa wti.
Þui þo Tungled auke ad ſönnu
Vøkua j øllum Lykamanum/
þa eykur þad hann hellſt j þeim
ſama Parte Lykamans/wer hua
er Teikne þad þa er/ en ap ſa
Vøkua oþur vøkva kann ſkade ad
hliotaſt ſa Kidur þa Billdſka
rerſt/En hier ap kann ad ſieſt/
huøre Lidur tileinkeſt ſierhuøre
ſu Teikne.

1	Høfuded	Tileinkaſt	Hruts merke
2	Halſen		Oxa merke
3	Axlernar / Hendur og Handlegger		Tuybura M.
4	Bringan		Krabba M.
5	Miolspid		Lions merke
6	Kuidurinn		Jomfru M.
7	Leind.lim		Scorpions m
8	Miadmhøp		Metaſkala m.

Kar

9 Krabba	Ellefta	Skotmans m.
10 Knien		Steingeit^r m.
11 Kalbarner		Vatsbera m.
12 Midalegg erner z Fæt urner		Fiska Merke

God Blodtaka er þa Tungled samteingist ♃ edur ♀ eirnenn þegar △ edur ✶ er mille einhuørra þessara plane ta/ Solarennar Tunglsins/ Jovis og Veneris.

Trigonus og Sextilis Martis og Tunglsins er ei he lldur slæmur Aspect fyrer Bl odtøku

Af Almanochum kuña ad siaist aller þesser Aspectus/ sña og eirnenn sierhuørt Merke j huørt. Tungled er a sierhuør kum A ige/ Eñ þeir sem ei ha pa Almanach fyrer Hende/ þe ir kuña nockurnveigiñ ad piña i huøriu Merke Tungled er sier huørn Dag epter þessare fyrer søgn/ sem epterfylger

Sia fyrst j Rijmenu j hu øriu Merke skiedur Conjunc tio edur Samteinging Solar

Fq   og

og Tungls j þeim Mánude/ kak so til pra þui Merke z tel eptet þeirra Rød(sem slast ma hier pyrer praman) gietþande huørju Merke tuo Daga/ enn þridia huørju þria Daga(þui Tungled er heila tuo Daga j huørju Merke/ og þeþur ypter nær þriðiung)tel þtta sem sa gt er/alle til þss þu kiemur til þess Dags/sem þu þeþur þier pyrer sett/ so sier þu noktkurn eigisi/j huørju Merke að Tunglið er a þeim Deige

Merk hier/eþ Samteing ing Solar og Tungls skiedur pyrst i Merkenu/ þa giep þui Merki 3 Daga/ skiedi hun mi ðt i þui þa giep þui tuo Daga/En skiedi hun sijdast i þui/ þa gieþ þui eirn Dag/og ret kna sijdast pramveigis sem að ur er sagt/alle til þess Dags þu vill vita

Til Dæmis

Eg vil vita j huørju Merke Tunglið er han 2 Maij a þes su Aari 1671- Fyrst skoða eg j huøru Merki næst pyrerþar andi Samteinging Tunglsins

og

og Solarēnar hafe skied. Hvad eg sie hafa skied þā 28 Aprilis/ þa hefur Solin̄ verid j Vxa Merke/ og þad nockud meir en̄ halft yfergeingid/ Þess vegna tek eg til ad telia fra Vxa merke/ giefande þui tuo Daga/ sem er sa 28 og 29 Aprilis. þa kiem eg til Tuibura merkis og gief þui og so tuo Daga sem̄ er sa 30 Aprilis & 1 May/ sydan kiem eg til Krabbamerkis og gief þui þria Daga/ sem̄ er sa 2/3/4/ May. Hier af sie eg Tungled ad vera j Krabba merke þan̄ 2 Dag May.

2 Exemplum

Eg vil vita j hueriu Merki Tungled er þan̄ 10 Octobris/ 1571/ næst fyrerfarande Conjunctionem edr Samteingning Solar og Tungls sie eg skied hafa þan̄ 23 Septembris/ Þa ☉ hefur verid j ♎ og þad Merke nær halfnad. Tek eg þess vegna til ad telia (sem ad ur er sagt) fra Metaskalamerke giefande þui 2 Daga/ sem̄ er sa 23 & 24 Septembr. Nu vil legg eg þan̄ 25 & 25/Sept.

þañ 27/28 og 29. ♑ þañ 30 Septemb. og fyrsta Octobr. ♒ þañ 2 og 3 Octobris. ♓ þañ 4 5 og 6. ♈ þañ 7 og 8. ♉ þañ 9 ≠ 10. Þa ſie eg Tüngl ed ad vera j Vyameric þñ 10 Octobris.

VI

Vm Bød er þad athuga nde ad þaug eru tuenſlags Þa ug ſem ſkie til Hreinſunar Lijkamans/ og þaug ſem brukaſt til Læknenga.

Þaug ſem Meñ bruka til Hreinſunar Lijkamans/ eru ꝏ tijd hentug þegar Blodtaka er god/Eñ þau Bød ſem brukaſt til Læknenga/ ſkylldu brukaſt epter Veikleikans Hentugleika.

Til Dæmis.

Ef Veikleikiñ er heitrar og þurrar Tegundar og þarf Vøkua vid/ ſkylldu Bød bruk aſt þa Tungled er j Krabba merke/Scorpione og Fiſkum/ Eñ þurfe hañ helldur Þerrera vid/Þa er beſt ad bada þa Tu ngled er j Hruts merke/ ♌ og Skotmañe.

Þeg

Þegar Tungled er j Sla ngere Vra og ♍/ er ei riett gott Bad ad bruka/þui þa eru hellst vori eda Suitaholurnar tilluckar/eñ j Krutsmerke/Lione og ♐/er betra ad Bada/ þui þa eru Suitaholurnar op n. r. Eñ Koppubleod ad taka er ei gott vnder Lions merke.

Þegar Tungled er j ♋/♏ og Scorpione/ er gott ad Bada/Lijka ≈ so j Vatsbera/♊ ≈ Metaskalum/ Eñ Koppublod er ei gott j Tuybura merke.

VII.

Læfninga drycke og Pur gatiz er best ad bruka vm Vor og Haust/med Mynkande Tu ngle/þegar þad er j godu Teik kne og godum Aspectu/ bæde til Solareñar og añara Pla neta. God Teikn hallda Meñ Krut/Metaskaler/ Vats bera/♋ og ♓. Eñ goder Aspectus eru halldner Sextilis og Trigonus.

Þegar Tungled er j Kra bbamerke/ Scorpione og Fisk um/er best ad bruka Purgatz

 ne

ur/sterbeilis byrer Phlegmati cos/ sem gyenast ad wtbryßa ap Lykamanum Fugtugheit & yperbliotanlegan Vessa. Enn. heim sem haha Melancholiska Náttúru er best Purgatiu ad bruka þa Tungled er i Tuy bura merke/ Metaskalum og Vatemane/ en ap þessum vpp tøldum Teiknū er ♋ & ♊ VB megnugre flŷkr ad orka/ huiad. haug rada meir eyre Lykam ans pyrtum/ og orka hellbur ad Purgatiann operere/ vpp eň niður.

Sumer plága og so hier ad auk/ad obscruera hoiam Planetariam/ þar er planetu stunðena. Eň planetustund er (sem fyrr er aminst) 12 Partur Dags/pra Oppgøngu Solar til Niðurgaungu/ Jtē tolpte partur Nætur fra Nið urgaungu ☉ til Oppgaungu. Sierhuør þessara stunda tileinkast einhuørre planetu.

Til Dæmis.

Fyrsta stunð Sunudagsins (þa ſr er kalláſt Dies Solis/eður Solardagz) tileinkast Solunē/ ſſtur

Nætur stund Veneri/3 ☿/4 ☾. 5 ♄/6 Jovi/7 ♂/8 ☉ aptur og so framvegis.

Fyrsta Stund Manudagsins (sem kallast Dies Lunæ edur Tunglsins Dagur) tileinkast Tunglenu. 2 stund Saturno/3 Jovi/4 Marti/5 Solu &c/og so framvegis/ad sierhuörs Dags fyrsta stund/ tilleggiast þeirre Planetu sem Dagurinn hefur Nafn af. Epter þessu plaga sumer so vnder epter ad taka/ad þeir vilie ei Blod takast (Til dæmis.) J Saturni Stund þeim sem eru Melancholici/ þui su Complexio tilhyrer Saturno. Ei helldur vilia þeir Blod takast Cholericis j Martis stund med þui Mars er heitrar og þurrar Naturu.

Þetta og annad þuilijkt er innsett j þetta Calendarium/ til Þienustu & Þocknunar þeim sem Curiosi eru/so þeir meigi vita huad gamler Lærder menn hafe hier um hallded/ og mætte hier epter taka sem frekast/þe mætulega/fyrer utan nockr

Sup

Superstitionem edur Glatrað ad Stiørnum og Planetum (vm huǫrra Natturu vær me(i)r tilgietum enn vier hana full=komlega vitum) tilleggiest eckj þad sem sialþum Gude tilheyr=er/ i huǫrs Vallde alleinasta er bæde Himen̄ og Iørd/ Lyþ og Dauðe/ Hellsa og Krankdæ(m)ez/ Þeim hinum sama eilyþa Almattuga Gude/ sie Lop z Dyrd ad eilyþu/ og endum vier so þetta Calendarium med (þ)essu Vesskorne.

Æterne rerum conditor
Noctem diemq, qvi regis
Et temporum das tempora
Vt alleves fastidium
Mentes tuorum illumina
Pulsis tenebris cordium.

Til Lesarans.

Pad Latinska Cisioianus edur Fingra rym/ sem stendr j þui gamla prentada Ryme/ er ei s[...] sett j þta Calendarium/ helldr en ad Jslendskt/ huøret ort hepur goodr z Gudhræddr Kienemadr Syra Olapur Sal. Gudmund[...] sson ad Saudanese/ sem sia m[...] aþ Vysu þess heidarlega z [...] lærda Mans Syra Arngr[...] Jonssonar ad Melstad/ hu[...] Vysa stendr j þui pyrra prent[...] da Ryme z þanen hliodar.

Rymuysur riett saman/
Radsulnnr nam spina/
Hañ er Engra kune/
Kiænn Liod a Norrænu/
Lund eg greine Gudndar/
Godmentan og Froodan/
Olaþ huør nu þepur/
Heimgang ad Saudtanga.

Auk þssa ma hier sia anad Ci[...] sioianus edur Fingra rym (sa[...] ma Autoris ad eg meina) þ[...] 'dan huørn Manud/ z hliodar þar huørt tuystadt Ord edr ti[...] ar Syllabæ vpa sierhuørn dag[...] Eñ j Septembri Manude hep[...] pvilliãde epter arbed ein Lina[...] sem

…i. þesse. Lambert me… …
…m og japntallt/ og a hun …
a… …est næst epter þessa/ Fyl
ger Krosse Ymbra kallt.

Auk þessa hefr þetta ꝫ so yf
er sieſt j Pryckinguñe. J þui
nya Gyllenetale huert yfer bra
…m 21 Novembris standa/ ꝫ …
… J 2 Capitula seine nockud
… talad verdur vm Sumer
…stendr so/ og skiedr þ…
… Solaralldar. Les/ 8 Aar
Tunglalldar. A sømu Opnu
þegrameigin nedarlega a Blad
…unñe st ndr so/ þui Auka…
… Ar byrtest ecke fyrr en j Au
…sto/ Les/ þui Aukatungla
… byriast fyrre/ j Augusto. J
fiorda Capitula/ þar synt ver
dur hvørnen̄ stan meige af Tu
…gle hvad framordet ste/stend
… Tungl 2 Martta/ Les/ Tun
… 11 Martta. Þetta og annad
fleira/ sem yfer hefur hlaupet st
… j Pryckinguñe/ bidium vier
… goodgiarnan Lesara skalþan
ad Corrigera og leidretta
… hann hier med
Gude og Orde hans
Mandar.

